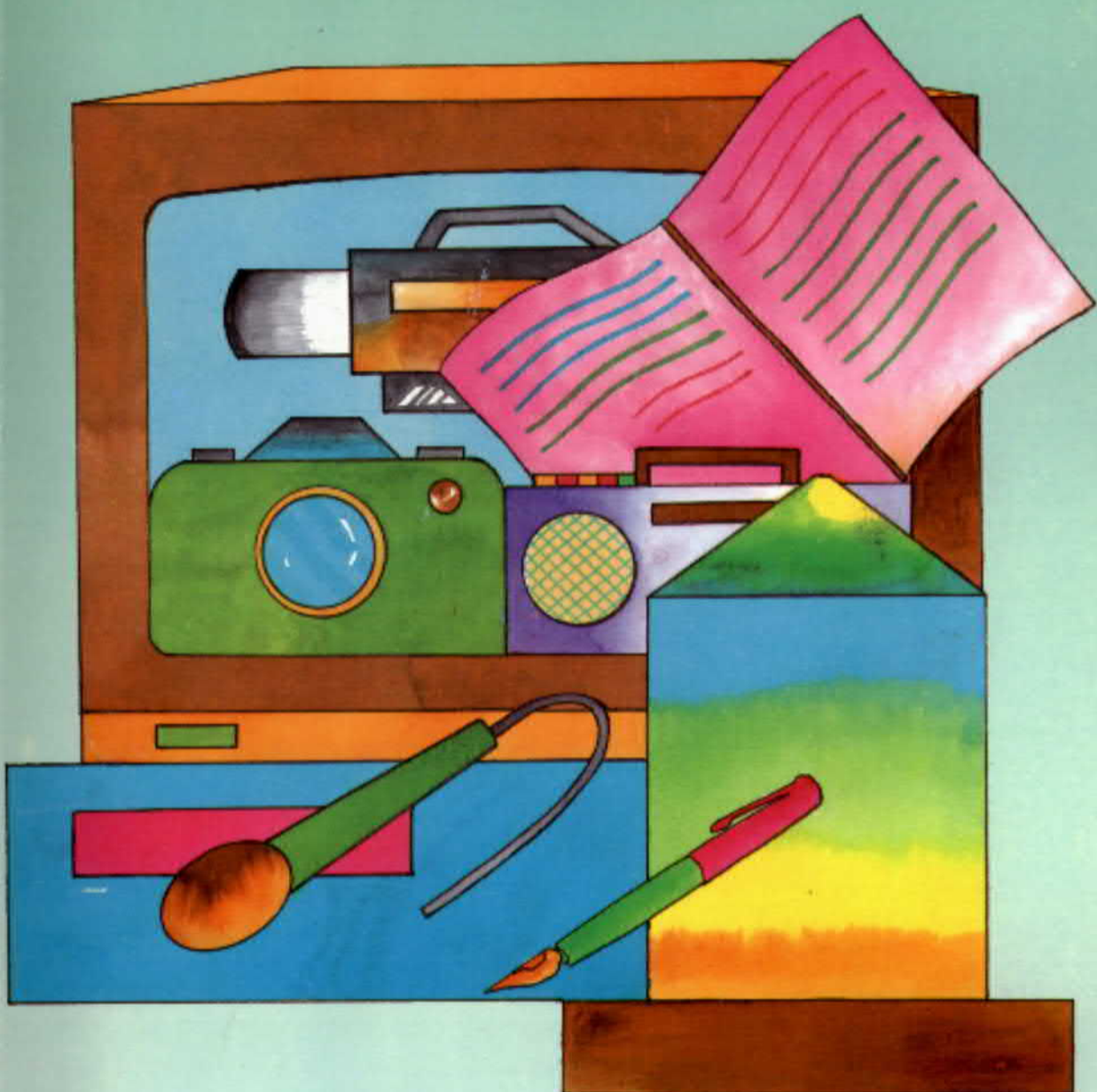

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย

การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน ปัญหาและแนวทางแก้ไข

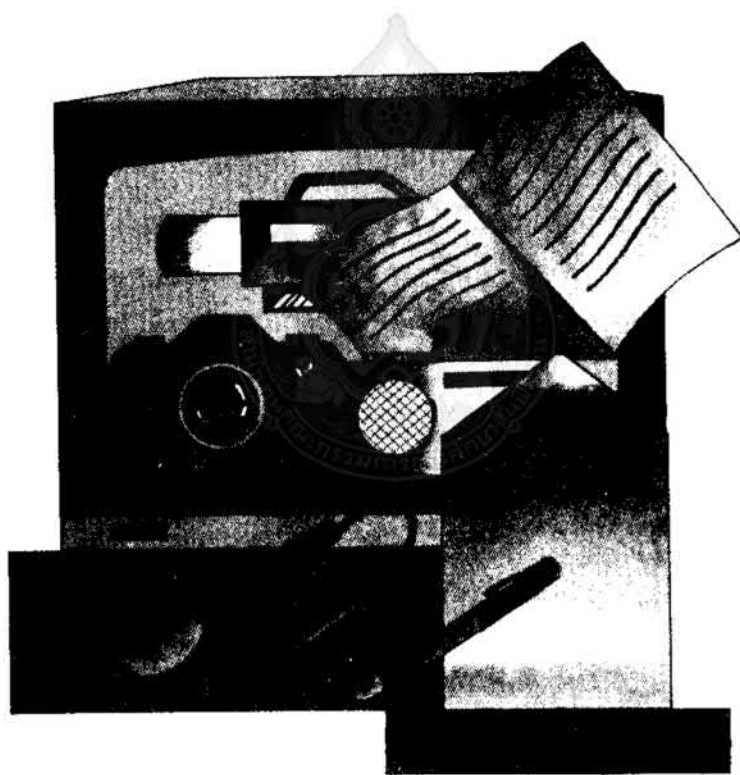
กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ ๖

การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

สถาบันภาษาไทย
กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย อันดับที่ ๖

การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข

สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

© กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๓๘

ISBN 974-268-0191

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๒๒๕๔ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

นายสุคนธ์ วิบูลย์ศิลป์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๓๘

๔๔๕.๔๑๘ การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข.--

กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ, ๒๕๓๘.

๗๓ หน้า ; ๒๖ ซม.

ISBN 974-268-0191

๑. ภาษาไทย - การใช้ภาษา. ๒. จารุติ ฝิโลประการ, บรรณาธิการ. ๓. บุษบา ประภาสพงศ์, บรรณาธิการ
๔. ปราณี บุญชุ่ม, บรรณาธิการ. ๕. ชื่อเรื่อง.

คำนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ การใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ทุกคนในชาติพึงเอาใจใส่ เป็นที่น่ายินดีที่มีกลุ่มผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ นิสิต นักศึกษา สนใจศึกษาเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยและได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยไว้มาก ผลงานวิจัยเหล่านี้มีทั้งการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ภาษาไทยในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย เพื่อสนองจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ งานวิจัยเหล่านี้ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงของภาษา วิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องของการใช้ภาษา รวมทั้งได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขไว้ด้วย นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำผลวิจัยมาพิจารณาเพื่อแก้ไขสิ่งที่ เป็นข้อบกพร่อง และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาษาให้เหมาะสมกับกาลสมัยได้เป็นอย่างดี

หนังสือชุดความรู้ภาษาไทยเรื่อง การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข เล่มนี้ ครูภาษาไทยและนักวิชาการศึกษาศึกษาของกรมวิชาการ ได้ร่วมมือกันพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยเพื่อสนองจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันในสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ นำมาศึกษาและเรียบเรียงรายงานให้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์รายวัน วารสารทางการศึกษา วารสารเพื่อการท่องเที่ยว และโทรทัศน์ หนังสือเล่มนี้จึงให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และให้แนวทางที่สำคัญที่จะได้ทราบปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชนด้วย

กรมวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือชุดความรู้ภาษาไทย การใช้ภาษาไทยในสื่อมวลชน : ปัญหาและแนวทางแก้ไข เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาไทยและให้แนวทางแก่ผู้สนใจในการส่งเสริมและพัฒนาภาษาไทยได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นงน พงษ์

(นางกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

อธิบดีกรมวิชาการ

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

สารบัญ

หน้า

ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย	๑
ประณม จันทิม	
ลักษณะภาษาไทยที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน	
ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๙-๒๕๒๑	๔
มะลิ มกรามณี	
คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน	๑๖
พัชรีย์ สายสิทธิ์	
คำสแลงภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน	๒๔
พัชรีย์ สายสิทธิ์	
การใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษาศึกษา	๒๙
องจิต นิยมมานนรเทพ	
ลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๒๙	๓๗
มะลิ มกรามณี	
กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาภาษาไทยทางโทรทัศน์และนิตยสารไทย	๔๗
สุระ ดามาพงษ์	
ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของการเสนอข่าวโทรทัศน์	๕๖
สุระ ดามาพงษ์	
ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ	๖๕
องจิต นิยมมานนรเทพ	
ภาคผนวก	
รายชื่อเอกสารงานวิจัยที่ใช้ประกอบการเขียนบทความ	๗๐

ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษา เพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย*

ประณม จันทิม

ภาษาไทยที่ใช้เพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์เป็นภาษาอีกรูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากภาษามาตรฐานมีใช้น้อย จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง อีกทั้งผู้เขียนข่าวต้องทำงานแข่งกับเวลาจึงมักมีข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาเกิดขึ้น อันเป็นผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของภาษาไทย

เมื่อไม่นานมานี้ ผู้เขียนได้อ่านรายงานผลการวิจัยเรื่องหนึ่งชื่อ “ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย” รายงานผลการวิจัยเรื่องนี้มีใช้ของใหม่ที่เพิ่งศึกษาวิจัยสำเร็จในช่วงปีสองปีนี้ แต่เป็นผลของการศึกษาวิจัยเมื่อ ๑๐ กว่าปีมาแล้ว คือเมื่อปี ๒๕๒๖ สภาพปัญหาในการใช้ภาษาไทยเพื่อเสนอข่าวในวงการสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะในวงการหนังสือพิมพ์ไทยเมื่อ ๑๐ กว่าปีเป็นเช่นไร ในปัจจุบันก็ยังคงมีปัญหาลักษณะการที่ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก ยิ่งการสื่อสารโทรคมนาคมสะดวกรวดเร็วและกว้างไกลเช่นปัจจุบันด้วยแล้ว ก็เห็นว่าความพยายามของผู้ที่รักและสนใจภาษาไทยที่จะช่วยกันส่งเสริมและแก้ไขความไม่ถูกต้องในการใช้ภาษานั้น คงจะกระทำกันได้อย่างยิ่งขึ้นไปอีกหลายเท่าตัว และจะกลายเป็นจุดบอดของภาษาไทยในปริมาณที่สูงขึ้นตามกำลังความสามารถของเทคโนโลยีที่ก้าวไกลล้ำยุคเช่นปัจจุบัน

* ผู้ชำนาญการด้านแนะแนวทางการศึกษา ศูนย์แนะแนวทางการศึกษา กรมวิชาการ รายงานจาก
จำนง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธุ์ “ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการ
เสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย.” รายงานผลการวิจัยเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองลายสือไทยครบ
๗๐๐ ปี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

รายงานผลการวิจัยเรื่อง “ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย” ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิจัยของ จ่านง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธุ์ โดยได้รับทุนสนับสนุนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของภาษาไทย ในโอกาสเฉลิมฉลองลายสือไทยครบรอบ ๗๐๐ ปี บ่งชี้ว่าภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นผลให้ภาษาไทยมีท่วงทีลีลาแตกต่างกันออกไปหลายรูปแบบ ภาษาไทยที่ใช้เพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ก็เป็นภาษาอีกรูปแบบหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากภาษามาตรฐานมิใช่น้อย จนอาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง อีกทั้งต้องทำงานแข่งกับเวลา จึงมักมีข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อันเป็นผลกระทบต่อนิเทศลักษณ์ของภาษาไทย

วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ๔ ประการ คือ

๑. เพื่อศึกษาวิจัยวิวัฒนาการของการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่สมัยเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน
๒. เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยทั้งในด้านรูปแบบ ลักษณะโครงสร้าง ลีลาการเขียน การใช้ถ้อยคำ ตลอดจนการตีความทั้งนัยตรงและนัยประหวัด
๓. เพื่อศึกษาผลกระทบของภาษาที่ใช้ในการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยต่อนิเทศลักษณ์ของภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของ มวลชนและการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

๔. เพื่อประมวลปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยสำหรับจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การดำเนินงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) ผสมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ซึ่งตีพิมพ์เป็นภาษาไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๐๘ จนถึงปัจจุบัน จำนวน ๑๘ ชื่อ ชื่อละ ๗ ฉบับ รวม ๑๒๖ ฉบับ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๗ ยุค ตั้งแต่รัชกาลที่ ๔-๕ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ชื่อ บางกอก-ริคอร์ดเดอร์ ตรุโนวาท COURT ข่าวราชการ วายาโม หนังสือพิมพ์ไทย ไทยหนุ่ม ประมวณวัน ประชาชาติ ศรีกรุง สยามรัฐ สารเสรี ชาวไทย พิมพ์ไทย ไทยรัฐ เดลินิวส์ ดาวสยาม บ้านเมือง และมติชน

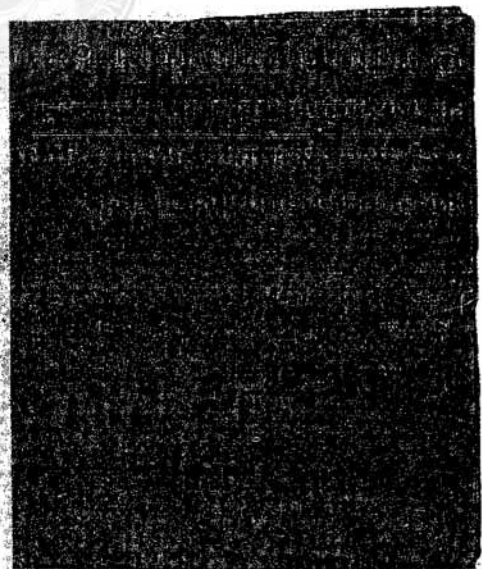
ผลของการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยออกเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ ลักษณะสังเขปของหนังสือพิมพ์ และการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการเสนอผลการวิจัยในด้านการใช้ภาษาเพื่อการเสนอข่าว โดยเสนอข้อค้นพบ ๔ ประการ คือ

๑. ภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๔๐๘ จนถึงปัจจุบัน

๒. ภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย มีวิวัฒนาการแตกต่างกันระหว่างผู้จัดทำที่เป็นชาวต่างประเทศ เจ้านายในราชวงศ์ และสามัญชน ตลอดจนแตกต่างกันระหว่างหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณและประเภทคุณภาพ

๓. ผลกระทบของภาษาที่ใช้ในการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยต่อเอกลักษณ์ของภาษาไทย ได้แก่ การใช้ภาษาสแลงในข่าวอาชญากรรม การใช้คำผิดความหมาย การสะกดการันต์ผิด การใช้คำสรรพนามเสียตีสี

ปกหนังสือพิมพ์บางกอก-ริคอร์ดเดอร์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ เดือน
กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๘๘๕ หรือ พ.ศ. ๒๔๒๘ หน้า ๑.๑ ซึ่ง
ลงพิมพ์โฆษณาถึงเกณฑ์ของหนังสือพิมพ์ไทย

และคำหมิ่นประมาท รวมทั้งการใช้คำทับศัพท์และสำนวนต่างประเทศ

๔. ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ได้แก่ ขนาดเนื้อที่ เวลา เจ้าของ ผู้อำนวยกาและบรรณาธิการ ประเภทของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์คู่แข่ง รสนิยมของผู้เขียนข่าว สภาพสังคม และกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะบางประการเพื่อช่วยให้การใช้ภาษาในการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. อนุรักษ์ภาษาดั้งเดิมที่ดีไว้ ผลสมผสานภาษาที่เกิดใหม่กับภาษาที่มีอยู่เดิม ให้เข้ากันโดยไม่ขัดกับความนิยมที่มีต่อภาษา และยอมรับภาษาที่เกิดขึ้นใหม่ โดยให้โอกาสแก่สังคมเป็นผู้ตัดสิน

๒. แนวทางการปฏิบัติของนักหนังสือพิมพ์ควรยึดหลัก ๒ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง การเขียนข่าว ควรวางใจให้เป็นปกติในเวลาเขียน และควรเขียนอย่างคนธรรมดาเพื่อให้คนธรรมดาอ่านเข้าใจ ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรเขียนร้อยแก้วให้ไพเราะ เพราะความไพเราะเป็นเรื่องของบทร้อยกรอง หรือเป็นเรื่องของกวีโดยเฉพาะ และห้ามใช้ศัพท์ที่ตนเองไม่มีความหมายแน่ชัดด้วย ประการที่สอง หนังสือพิมพ์ควรคำนึงถึงผู้อ่านเป็นสำคัญ โดยใช้ท่วงทำนองการเขียนและเนื้อหาสาระให้เหมาะกับระดับของ "ความสันทัด" ที่ผู้อ่านมีอยู่ และให้เหมาะกับระดับของ "ความไม่สันทัด" (ความไม่รู้ ไม่เคยฝึกฝน) ที่ผู้อ่านเป็นอยู่พร้อม ๆ กันไปด้วย ดังนั้น การเขียนข่าวจะต้องเขียนให้เข้าใจง่าย โดยจะต้องเน้นในแง่ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กับผู้อ่าน

อนึ่ง การเขียนข่าวหนังสือพิมพ์ในระยะหลัง ได้ใช้วิธีเขียนความนำเพื่อสรุปความสำคัญของเรื่องไว้ในวรรคต้นของข่าวก่อน ทั้งนี้เพื่อประหยัดเวลาของผู้อ่าน และแนวความคิดเกี่ยวกับการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยในปัจจุบันเปลี่ยนเป็นแบบสากลคือ ข่าวแต่ละข่าวประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ การพาดหัวข่าว (Headline) ความนำ (Lead) ส่วนเชื่อมระหว่างความนำกับเนื้อเรื่อง (Neck) และตัวเนื้อเรื่อง (Body) นอกจากนี้ การใช้ภาษาก็ยังต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎข้อห้ามภายในของหนังสือพิมพ์ คือ ห้ามใช้คำหยาบคายหรือคำลามก รมั้ดระวังมิให้หมิ่นประมาทผู้อื่น เขียนด้วยถ้อยคำสุภาพ และไม่ระบายสีถ้อยคำให้เป็นทีที่คลิ่นเตียนของผู้อ่านอีกด้วย

จากรายงานผลการวิจัย เรื่อง "ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย" ซึ่งนำเสนอโดยสรุปแล้วนั้นคงพอจะช่วยให้ท่านผู้อ่าน

มองเห็นภาพรวมของการวิจัยเรื่องนี้ได้พอสมควร สารประโยชน์จากการศึกษาวิจัยนี้ นอกจากจะให้ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ วิธีวิจัยผลงานทางวิชาการแล้ว ยังช่วยให้รู้ และเข้าใจในประเด็นต่อไปนี้

๑. ความเป็นมาของภาษาที่ใช้เพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่สมัย เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

๒. ข้อบกพร่องหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวใน หนังสือพิมพ์ไทยต่อมวลชนหรือประชาชนไทยโดยส่วนรวม

๓. ข้อค้นพบที่ได้รับการยอมรับ และมีหลักฐานยืนยันที่เด่นชัด ตามข้อสมมติ ของผู้วิจัย คือ

สมมติฐานข้อที่ ๑ ภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย วัฒนาการมาเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๐๘ จนถึงปัจจุบัน สมมติฐานข้อนี้ได้รับการ ยอมรับ โดยมีหลักฐานยืนยันดังต่อไปนี้

๑) ภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย สมัยรัชกาลที่ ๔ และ ๕ มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดข่าวปะปนกับความคิดเห็นทำนองสั่งสอน ต่อมาสมัยรัชกาล ที่ ๖ และ ๗ เปลี่ยนมาเป็นภาษาเพื่อรายงานข่าวตามหลักวิชาการวารสารศาสตร์ ตะวันตก คือเป็นการรายงานข่าวโดยไม่มีข้อ คิดเห็นปะปนในข่าว

๒) ภาษาเพื่อการเสนอข่าวใน หนังสือพิมพ์ไทย มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ในสมัยรัชกาลที่ ๘ และยังมีกฎหมายการ พิมพ์เพื่อควบคุมการใช้ภาษาในการเสนอข่าว อย่างเคร่งครัด

๓) ภาษาเพื่อการเสนอข่าวใน หนังสือพิมพ์ไทย สมัยปัจจุบัน ยังคงมีการใช้ คำราชาศัพท์ คำคล้องจอง สร้อยคำ คำพุ่มเพื่อย เหมือนอย่างภาษาหนังสือพิมพ์ในอดีต แต่การใช้คำดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยการ เพิ่มคำที่มีลักษณะเป็นคำสแลง คำกำกวม คำ รุนแรง คำทับศัพท์ คำคม และสำนวนต่าง ประเทศในการเสนอข่าวด้วย

"จดหมายเหตุถึง ขุนมหาสิทธิโวหาร ว่าซึ่ง จง
จัดให้ขุนมหาสิทธิออกไปครั้งนี้ด้วยประสงค์จะ จะ
ให้เจริญความในทางหนังสือพิมพ์ เพื่อจะให้ ห
ไปดูเห็นการแห่งหนังสือพิมพ์ที่เมือง ลอนดอน น ก
แล้ว ๆ ทดไทยจะหาได้มีหนังสือพิมพ์ที่เมือง ล
จักรให้คิดเป็นภาษาที่สมควรแก่เมืองไทย และ
และต้องการมีหนังสือพิมพ์ที่เมืองไทยขึ้น
เพราะไปเมือง ลอนดอน นั้นมีหนังสือพิมพ์
นับไม่ถ้วน มีทั้งหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ด้วย
ที่นี้ ถึงจะหาหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ด้วย
อย่างมาแต่เมือง ลอนดอน ก็ยังไม่พอ
ก่อนจะถึงเมือง ลอนดอน นั้นมีหนังสือพิมพ์
ที่เมือง ลอนดอน นั้นมีหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ด้วย
จากเมือง ลอนดอน นั้นมีหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ด้วย
อนึ่งสำคัญที่อย่างธรรมเนียมแบบแผนใน

สมมติฐานข้อที่ ๒ ภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย มีวิวัฒนาการแตกต่างกัน ระหว่างผู้จัดทำที่เป็นชาวต่างประเทศ เจ้านายในราชวงศ์ และสามัญชน ตลอดจนแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณและประเภทคุณภาพ

สมมติฐานข้อนี้ก็ได้รับการยอมรับเช่นเดียวกัน โดยมีเหตุผลยืนยันต่อไปนี้

๑) ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ที่เป็นชาวต่างประเทศไม่ได้ขัดเกลารากเหง้าให้เข้ากับลักษณะของสังคมไทย จึงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดเห็นให้คนไทยเข้าใจได้ดีเท่าที่ควร

๒) ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ที่เป็นเจ้านายในราชวงศ์มุ่งเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับราชสำนัก หรือที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่ได้รับข่าวสารที่จำเป็นเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับยุคที่สามัญชนดำเนินการเอง

๓) หนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณมีการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพอย่างมาก ทั้งในด้านการพาดหัวข่าว ความนำ และเนื้อหาของข่าว กล่าวคือหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณจะมุ่งเสนอข่าวอาชญากรรมหรือข่าวที่สนองอารมณ์ผู้อ่านเป็นหลัก ภาษาที่ใช้ในการเสนอข่าวจึงมีลักษณะหวือหวา ใช้ถ้อยคำรุนแรง ใช้คำสแลงและคำกำกวม ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมักใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือภาษาทางการและรายงานข่าวตรงไปตรงมา ไม่ค่อยใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดอย่างไ้ก็ตาม ปัจจุบันการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพก็เริ่มใช้ภาษาหวือหวาเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านมากขึ้น

๔) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเพื่อการเสนอข่าว คือ

(๑) ขนาดเนื้อที่ ไม่ว่าหนังสือพิมพ์จะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ หากข่าวที่ต้องตีพิมพ์มากการใช้ภาษาย่อมจะต้องตัดสั้นให้พอดีกับเนื้อที่ ขณะเดียวกัน หากข่าวที่ต้องพิมพ์มีน้อย การใช้ภาษาก็ต้องเขียนให้ยืดยาวให้พอดีกับเนื้อที่เช่นกัน

(๒) เวลา ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายวันละ ๒ ฉบับ คือ กรอบเช้าและกรอบบ่าย ทำให้การเขียนข่าวเป็นไปอย่างเร่งรีบ และขาดความพิถีพิถันในการใช้ภาษา

(๓) เจ้าของ ผู้อำนวยการ และบรรณาธิการ บุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้ภาษา หากบุคคลดังกล่าวไม่เห็นความสำคัญของภาษาแล้ว ก็ย่อมทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นด้อยคุณค่าทางภาษาลงไปได้

(๔) ประเภทของหนังสือพิมพ์ เป็นที่ยอมรับกันว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมักจะพิถีพิถันในเรื่องข่าวและการใช้ภาษา ดังนั้นความถูกต้องของข่าวและการใช้ภาษาจึงอยู่ในขั้นมาตรฐาน ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณนั้น มุ่งในเรื่องปริมาณจำหน่ายเป็นสำคัญจึงต้องมีการแข่งขันกับหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกัน ความเร่งรีบจึงทำให้การใช้ภาษาด้อยลงไปด้วย

(๕) หนังสือพิมพ์คู่แข่ง ในสภาพปัจจุบันหนังสือพิมพ์อยู่ในภาวะแย่งผู้อ่าน จึงมีการใช้ภาษารุนแรงโลดโผนเพื่อเรียกร้องความสนใจให้ผู้อ่านซื้อ

(๖) รสนิยมของผู้เขียนข่าว หากผู้เขียนข่าวมีความสนใจและมีรสนิยมในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องแล้ว การใช้ภาษาของผู้เขียนข่าวนั้นก็ย่อมถูกต้องด้วย

(๗) สภาพสังคม หากสภาพสังคมและผู้อ่านสนใจและต้องการข่าวซึ่งใช้ภาษาโลดโผนหรือใช้ถ้อยคำรุนแรง ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ก็จำเป็นจะต้องสนองตอบตามความต้องการของผู้อ่านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(๘) กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ หากกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์เคร่งครัดในด้านภาษาเพื่อเสนอข่าว โดยเฉพาะห้ามการใช้คำเสียดสีคำหมิ่นประมาท หนังสือพิมพ์ก็จะต้องระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการใช้คำประเภทนี้อย่างแน่นอน

ปัจจัยทั้ง ๘ ประการข้างต้นนี้ มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาษาเพื่อใช้ในการเสนอข่าว หากการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางไม่ดี ก็จะมีผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของภาษาไทยในด้านผู้ใช้ภาษาหรือคนอ่าน อย่างไรก็ตามก็ต้องยอมรับธรรมชาติของหนังสือพิมพ์ประการหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มุ่งให้ผู้อ่านทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวนับแต่พาดหัวข่าว ความน่า และเนื้อข่าวถูกต้องตามหลัก

ไวยากรณ์หรือหลักภาษาไทยหมดทุกถ้อยคำ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นก็อาจจะไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านได้ และเมื่อพิจารณาในแง่เสรีภาพแล้ว หนังสือพิมพ์ก็มีอิสระในการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวเพราะเป็นวิชาชีพเฉพาะ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ก็มีส่วนทำให้ภาษาไทยงอกเงยขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าคำสแลงหรือคำใหม่ที่หนังสือพิมพ์นำมาใช้ ถ้าผู้อ่านนำไปใช้ให้ถูกทาง ถูกกาลเทศะ ไม่ทำลายระบบภาษาหรือทำให้ภาษานั้นหยาบคาย ก็จะได้ประโยชน์ไม่น้อย คือช่วยให้ภาษาเขียนมีชีวิตชีวาขึ้น มีคำให้เลือกใช้ได้มากขึ้น นับเป็นเสน่ห์พิเศษของหนังสือพิมพ์เช่นกัน

อย่างไรก็ดีภาษาก็เป็นวัฒนธรรมจึงเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่ถ้าเปลี่ยนแปลงมากเกินไปก็จะทำให้ด้อยคุณค่าลง และเพื่อช่วยไม่ให้ภาษาเพื่อการเสนอข่าวเปลี่ยนแปลงมากจนหมดคุณค่า ผู้เขียนข่าวและผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ ควรจะยึดหลักเกณฑ์ความถูกต้อง ใช้คำที่มีความหมายตรง สะกดการันต์ตามพจนานุกรม และระมัดระวังการใช้ถ้อยคำอยู่เสมอ ขณะเดียวกันผู้อ่านก็ควรเข้าใจว่า ภาษาหนังสือพิมพ์นั้นเป็นภาษาของวรรณกรรมที่เร่ร่อน และมีความบกพร่องอยู่บ้าง จึงไม่ควรนำภาษาหนังสือพิมพ์ไปใช้โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมกับกาลเทศะ และเหตุการณ์

แม้หนังสือพิมพ์จะมีใช้ตำราวิชาภาษาไทย มีใช้ครูสอนวิชาภาษาไทย แต่หนังสือพิมพ์ก็เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากอย่างหนึ่งต่อผู้ใช้ภาษาไทยทั่วประเทศ เนื่องจากในแต่ละวันจะมีผู้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก ยิ่งในปัจจุบันมีการตีพิมพ์อย่างแพร่หลายเป็นจำนวนมากทั้งจำนวนฉบับและปริมาณการพิมพ์ อีกทั้งภาษาที่นำมาใช้ในการเสนอข่าวก็ปรากฏให้เห็นเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคยและซึมซาบภาษาของหนังสือพิมพ์ได้อย่างรวดเร็ว ฉะนั้นหากภาษาที่นำมาใช้นั้นไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมก็จะเกิดผลเสียหายแก่ผู้อ่านโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจจะลอกเลียนแบบหรือนำไปใช้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หากปัญหาเหล่านี้ยังถูกละเลย ไม่สนใจที่จะปรับปรุงแก้ไขกันอย่างจริงจังต่อเนื่องและเหมาะสมแล้ว ก็เชื่อว่าภาษาไทยคงจะมีใช้ภาษาประจำชาติที่มีเอกลักษณ์อันควรแก่ความภาคภูมิใจของชาวไทยอีกต่อไป ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ผู้สนใจและห่วงใยภาษาไทยในปัจจุบันจะได้ช่วยกันเร่งแก้ไขปัญหาเพื่อรักษาภาษาไทยไว้ให้อยู่ในฐานะภาษาประจำชาติของชาติไทยตลอดไป

ลักษณะภาษาไทยที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๙ - ๒๕๒๑*

มะลิ มกรามณี

วิถีชีวิตของชาวไทยในยุคปัจจุบันมีแนวโน้มที่เปลี่ยนไปมาก มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเวลา การสื่อสารทุกชนิดของมนุษย์ต้อง เร่งรีบและรวบรัดเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย ภาษาโฆษณาซึ่งเป็นงาน ที่เคลื่อนไหวตามสภาพของสังคม เป็นงานที่มีไช้ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง และมีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านในเวลาอันจำกัด ภาษา โฆษณาก็ต้องเร่งรีบและรวบรัดไปตามสภาพสังคมด้วย ภาษาโฆษณาแต่ละ ยุคจึงเปรียบเสมือนบันทึกของสังคมในยุคสมัยนั้น ๆ

ปัจจุบันเราคงยอมรับกันว่า การดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจ การเมือง และการทหารเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะเศรษฐกิจ กลายเป็นหลักและหัวใจสำคัญของผู้บริโภคและผู้ขาย เมื่อจำนวนประชากรมีมากขึ้น การซื้อ การขายก็เกิดการเลือกและการแข่งขัน ด้วยเหตุนี้ การโฆษณาจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญ ของการแข่งขัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของการโฆษณาว่า "การ ป่าวร้องหรือการเผยแพร่หนังสือออกไปยังสาธารณะ"

* อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง กรุงเทพมหานคร รายงานจาก ศรีจันทร์ วิชาตรง. "การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะภาษาไทยที่ใช้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๕-๒๕๒๑". วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

ตามความเข้าใจของคนทั่วไป การโฆษณาก็คือการรวดอ้าง บ่งบอกสรรพคุณ
 แจ่มชัด หรือประกาศผ่านสื่อชนิดใดชนิดหนึ่งให้คนทั่วไปสนใจรับรู้และเชื่อถือ สื่อ
 ดังกล่าวนี้อาจเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ใบประกาศ ฯลฯ หรือสื่อโดยตรง เช่น
 การป่าวประกาศโดยเครื่องขยายเสียง รวมทั้งการบอกเล่าแบบปากต่อปากก็ได้ แต่สื่อ
 ที่คนทั่วไปสามารถรับสารได้ทุกระดับฐานะหรือการศึกษาน่าจะเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน
 ซึ่งส่วนใหญ่ก็ใช้ภาษาไทยในการโฆษณาสื่อสาร

ด้วยเหตุนี้ ศรีจันทร์ วิชาตรง จึงได้ทำงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์
 ลักษณะภาษาไทยที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ -
 ๒๕๒๑” เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
 ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ เพื่อศึกษา
 ลักษณะของภาษาไทยที่ใช้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยเน้นถึงลักษณะ
 การใช้คำและการประกอบคำเป็นประโยค และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะภาษาที่ใช้
 โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันกับภาษามาตรฐานในสมัยเดียวกัน ผู้วิจัยเลือกศึกษา
 เฉพาะภาษาที่ใช้ในการเขียนหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องรองของข้อความโฆษณาเท่านั้น
 ไม่ได้ศึกษาภาษาที่ใช้ในเนื้อเรื่องหรือส่วนอื่น ๆ ของข้อความโฆษณาเลย และระบุเพียง
 บทโฆษณาสินค้าเท่านั้น โดยรวบรวมจากหนังสือพิมพ์รายวันระหว่างปีพุทธศักราช
 ๒๕๑๕-๒๕๒๑ จำนวน ๑,๐๐๐ ฉบับเป็นข้อมูลในการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้
 วิเคราะห์ความหมายและความเป็นมาของการโฆษณาด้วย

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการใช้คำในภาษาไทยนั้นมีลักษณะซึ่งสรุปออกเป็น ๓ หัวข้อได้ดังนี้

๑. ลักษณะคำในภาษาไทย
๒. ลักษณะวลีในภาษาไทย
๓. ลักษณะประโยคในภาษาไทย

ลักษณะคำในภาษาไทย

๑. การใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจข้อความโฆษณา

มี ๒ วิธี คือ การใช้คำผิดแปลกและการใช้คำซ้ำเสียง

๑.๑ การใช้คำผิดแปลก เป็นการใช้คำให้แปลกออกไป บางกรณีอาจผิดไวยากรณ์ แต่บางกรณีก็ผิดจากที่เคยใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้คำผิดแปลกสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ด้านโครงสร้างและด้านความหมาย

๑) การใช้คำผิดแปลกทางด้านโครงสร้าง มี ๖ ลักษณะ ดังนี้

- เพิ่มเสียงของคำ เช่น สาวซ่าส์ กับสตาร์ไลท์ (ไทยรัฐ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๑)
- ไม่ใช้คำในที่ที่ควรใช้ เช่น เย็นเจี๊ยบ เยียบสนิท
- ห้องแอร์ Comet** (บ้านเมือง ๒๖ เมษายน ๒๕๒๐)
- ตัดส่วนของคำ เช่น สามผู้ยิ่งใหญ่ในปฎิมากรรมดนตรีชิ้นเดียวกัน (เดลินิวส์ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๑)
- ใช้คำและสำนวนต่างประเทศ เช่น ถนอมดวงตาของคุณไว้ภายใต้กรอบแว่นอันแสนสวย (ไทยรัฐ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๑๙)
- ใช้คำผิด เช่น กระทั่งแดงชู้ชา...อีกแล้ว (ไทยรัฐ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๙)
- เรียงคำผิดลำดับ เช่น แจกฟรีนาฬิกาโรโต ทุกครึ่งชั่วโมง (บางกอก เดลิโม่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๐)

๒) การใช้คำผิดแปลกทางด้านความหมายมี ๓ ลักษณะ ดังนี้

- ใช้คำหลายความหมาย เช่น สนไหมคะ...หุ่่นอย่างนี้... จะหิ้วก็ได้ (เดลินิวส์ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๑)
- การใช้คำไม่สอดคล้องกัน เช่น ระเบิดแล้ว...! งานแสดงนาฬิกาสมองกลครั้งยิ่งใหญ่... (เดลินิวส์ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๐)

- ใช้คำในความหมายใหม่ เช่น คุณจะ**ข้าม**ลังด้วยมาดจนกาจสวย
พรารเสนห์น่ารัก...ด้วยโคลท์วูด (ดาวสยาม ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๑)

๑.๒ การใช้คำที่ซ้ำเสียง พิจารณาได้ ๒ ประการ คือ สิ่งซ้ำและลักษณะที่ซ้ำ

๑) สิ่งที่ซ้ำมี ๗ แบบ เช่น

- ซ้ำเสียงสระเพื่อให้เกิดเสียงสัมผัสระหว่างคำ เช่น ลดราคาฝ่า
ลมร้อน (เดลินิวส์ ๑๒ เมษายน ๒๕๑๔)
- ซ้ำเสียงพยัญชนะต้น เช่น คังเพชร เค่นสวย ด้วยเรือนสม (ดาวสยาม
๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๑)
- ซ้ำเสียงพยัญชนะต้นและเสียงพยัญชนะสะกด เช่น สวยแต่ไม่สวย
(เดลินิวส์ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐)
- ซ้ำเสียงสระและพยัญชนะสะกด เช่น เสียงคังฟังชัดประหยัดดี
อีคิวดี (ดาวสยาม ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

๒) ลักษณะที่ซ้ำ มี ๒ แบบ คือ

- ซ้ำเสียงในพยางค์ เช่น ดื่มทีมลักมิด จะติดใจ (เดลินิวส์ ๑๒ เมษายน
๒๕๑๔)
- ซ้ำทั้งพยางค์ เช่น ดัทสัน สร้างสรรค์ชิ้นนี้ใหม่ ยิ่งใช้ยิ่งประหยัด
(ดาวสยาม ๕ กันยายน ๒๕๒๑)

๒. การใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคุ้นเคยเป็นกันเอง

มี ๕ วิธี คือ การใช้คำอุทาน การใช้คำลงท้าย การใช้คำภาษาพูด การใช้คำสแลง
และการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

๒.๑ การใช้คำอุทาน เช่น

อู๊ย... ได้ยินเสียงหายใจด้วยละ (ดาวสยาม ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔)

๒.๒ การใช้คำลงท้าย เช่น

พลิก ดูด้านหลังซิคะ โอ้โฮ! อัดบนกระดาดงโกดักเขี้ยวเนะ (ไทยรัฐ ๑๔ กุมภาพันธ์
๒๕๒๐)

๒.๓ การใช้คำภาษาพูด เช่น

ว้าย! ตกกะใจ เนอะ!!! เครื่องซักผ้าอัตโนมัติคอมพิวเตอร์เมตติค (เดลินิวส์
๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๔)

๒.๔ การใช้คำสแลง เช่น

สวยเสียอย่างเรื่องดังไม่ต้องลุ้นโพมาแมกซี่ (ไทยรัฐ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๙)

๒.๕ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น

ลั่นปึง...ดั่งเปรี้ยง สิ่งหัดดำสมองกล (ไทยรัฐ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙)

ลักษณะวลีในภาษาไทย

วลีทั้ง ๕ ชนิดคือนามวลี กริยาวลี สถานวลี กาลวลี และบุพบทวลี มีข้อน่าสังเกตดังนี้

๑. ส่วนประกอบชนิดของวลี

นามวลีมีส่วนประกอบ ๗ ชนิด คือ หน่วยหลัก หน่วยคุณศัพท์ หน่วยจำนวน หน่วยลำดับที่ หน่วยกำหนด หน่วยขยายเสริมและอนุพากย์คุณศัพท์ กริยาวลี มีส่วนประกอบ ๕ ชนิด คือ หน่วยแก่น หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแก่น หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแก่น หน่วยขยายและอนุพากย์วิเศษณ์ สำหรับสถานวลี กาลวลี และบุพบทวลี มีส่วนประกอบ ๒ ชนิดเหมือนกัน คือ คำบุพบทและนามวลี

๒. ส่วนประกอบของหน่วยในวลี

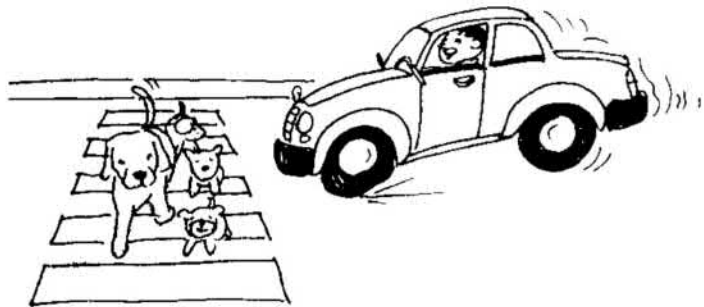
คือหน่วยส่วนประกอบของนามวลีและกริยาวลีทั้ง ๑๒ ชนิด ที่กล่าวไปแล้ว

๓. โครงสร้างของวลี

๓.๑ โครงสร้างของนามวลี มี ๑๙ แบบ มีโครงสร้างเหมือนกับภาษามาตรฐาน ๗ แบบ และพบเพิ่มในภาษาไทยอีก ๑๒ แบบ เช่น สุกุคใหม่ด้วย นิธิ ปากกา/วิทยาศาสตร์/ชนิดแรก/ของโลก ที่มีเส้นเล็กอย่างแท้จริง (ดาวสยาม ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๐) เป็นโครงสร้างแบบหน่วยหลัก หน่วยคุณศัพท์ หน่วยลำดับที่ และหน่วยขยาย ฤทธิการณ/ครั้งแรก/ในเมืองไทย สยามจดหมายเหตุ (มติชน ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๗) เป็นโครงสร้างแบบหน่วยหลัก หน่วยลำดับที่ และหน่วยขยายเสริม เป็นต้น

๓.๒ โครงสร้างของกริยาวลี มี ๙ แบบ มีโครงสร้างเหมือนกับภาษามาตรฐาน ๘ แบบ พบเพิ่มในภาษาไทย ๑ แบบ คือ แบบหน่วยขยายและหน่วยแก่น เช่น กระทะไฟฟ้าตรานกยูง เสียบปั๊บน้ำปั๊บน้ำ แสน/สหาย

๓.๓ โครงสร้างของสถานวลี มี ๓ แบบ มีโครงสร้างเหมือนกับภาษามาตรฐาน ๒ แบบ ปรากฏเฉพาะภาษาไทย ๑ แบบ คือ แบบบุพบท หน่วยหลัก หน่วยกำหนด เช่น แปลกใหม่คะ ที่เนื้อตุนอรร้อยได้ จาก/หม้อ/ใบนี้ (บ้านเมือง ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๙)

๓.๔ โครงสร้างของกาลวลี มี ๒ แบบ ที่ปรากฏในภาษาโฆษณาคือ แบบบุพบท แบบหน่วยหลัก เช่น ใน/เสียวินาทีวิกฤต แบรควอลโว่หยุดได้สนิท ชีวิตปลอดภัย แบบบุพบท แบบหน่วยจำนวน เช่น ลดได้ถึง ๑๐ นิ้ว ใน/ครั้งเดียว

๓.๕ โครงสร้างของบุพบทวลี มี ๔ แบบ ทั้งในภาษาโฆษณาและภาษามาตรฐาน เช่น แบบบุพบท แบบหน่วยหลัก แบบหน่วยจำนวน เช่น ซูบารุ ยึดหลักว่า “รถยนต์ดี” ไม่ได้ตัดสินด้วย/รูปโฉม/เพียงอย่างเดียว (ดาวสยาม ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

ลักษณะประโยคในภาษาโฆษณา

มี ๓ ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม

๑. ประโยคสามัญ

ในภาษาโฆษณามีโครงสร้าง ๒๒ แบบ เช่น

บินสบาย (บางกอกเดลิโม่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙)

ยามาฮ่า/ชนะขาดอีกแล้ว (ดาวสยาม ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑)

งามส้างบางเบา/แพ้น้ำล้าสุดจากต่างประเทศ (ดาวสยาม ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑)

ดื่ม/แม่โขงยอดสุราของไทย (บางกอกเดลิโม่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๐)

เงินตราสร้างเงินทุน (บางกอกเดลิโม่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๑)

ไมเบิ้ล เจมินี่/พิชิตอีกแล้ว (เดลินิวส์ ๖ มีนาคม ๒๕๑๙)

อ่าน/สบายใจ/เพื่อความสบายใจ (บางกอกเดลิโม่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๙)

เพื่อนที่ดีของแม่บ้าน/เครื่องดูดฝุ่นอีตาซี (บ้านเมือง ๒๓ กันยายน ๒๕๒๑)

๒. ประโยชน์ข้ออื่น

มีโครงสร้าง ๔ แบบคือ แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์คุณศัพท์ แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์นาม แบบอนุพากย์หลักกับอนุพากย์วิเศษณ์ และแบบอนุพากย์นามกับอนุพากย์หลัก เช่น

เพิ่มค่าตามเวลาที่เพิ่มขึ้น (บ้านเมือง ๘ เมษายน ๒๕๒๐)

"ชั้นโย" ตู๋เย็นชั้นดีแถมฟรีกระตักน้ำแข็งงามหฺร (บ้านเมือง ๒๕ เมษายน ๒๕๑๙)

ท้องเฟ้อเนื่องจากทานอาหารมากเกินไป (บางกอกเดลีไทม์ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑)

ดื่มยาคุลท์ทุกวัน/เหมือนดื่มจุลินทรีย์ที่มีคุณค่าต่อร่างกาย (เดลินิวส์ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๑)

๓. ประโยคผสม

มีโครงสร้าง ๓ แบบคือ แบบอนุพากย์หลัก ๒ อนุพากย์เรียงกัน แบบอนุพากย์หลัก ๓ อนุพากย์เรียงกัน และแบบอนุพากย์หลัก ๔ อนุพากย์เรียงกัน โดยที่อนุพากย์หลักดังกล่าวอาจมีคำเชื่อมหรือไม่ก็ได้ เช่น

ปลูกบ้านใหม่/หรือ/ปรับปรุงบ้านเก่า (สยามรัฐ ๗ มีนาคม ๒๕๒๐)

หัวเทียนยึดตายุกใหม่ สตาร์ทปั๊ป/ติดปั๊ป/ประหยัดน้ำมันกว่า (ไทยรัฐ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

สะดวก.../รวดเร็ว.../ปลอดภัย.../ประหยัด (ไทยเดลี ๑ มกราคม ๒๕๑๙)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยลักษณะภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่มีลักษณะแตกต่างจากสื่อมวลชนประเภทอื่นไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพราะสื่อ ๒ ประเภทหลังนี้สามารถให้ทั้งเสียง ภาพ อารมณ์ ความรู้สึก และการเคลื่อนไหว คุณสมบัติที่สื่อมวลชนทั้ง ๒ ประเภทแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันดังกล่าวนี้นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์มีลักษณะภาษาที่แตกต่างกันและภาษาที่ใช้ในการโฆษณาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๑ กับในปัจจุบันก็น่าจะแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน*

พัชรี สายสิทธิ์

คำคะนองเป็นคำที่เกิดง่าย ดับง่าย เดิมเคยเชื่อกันว่า คำคะนองบ่งชี้ถึงความวิบัติในภาษา ใครก็ตามที่คิดคำคะนองขึ้นใช้อย่อมมีส่วนทำให้ภาษาของชาติวิบัติไปด้วย แต่ในปัจจุบันมีผู้เชื่อว่า คำคะนองหรือสแลงแสดงถึงความมั่งคั่งทางภาษา เพราะภาษาที่มีผู้ใช้อย่อมเป็นภาษาที่มีความมีชีวิตชีวาอยู่เสมอ การศึกษาคำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นสื่อใกล้ตัวที่สุดของมนุษย์จึงเป็นทางหนึ่งในการศึกษาถึงชีวิตของมนุษย์ในยุคต่างๆ

คำที่เรียบเรียงขึ้นให้ฟังแปลก ๆ หู สะดุดความรู้สึก เราอารมณ์ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร คำประเภทนี้เรียกว่า คำสแลง มาจาก slang ในภาษาอังกฤษ บางท่านเรียกว่า คำคะนอง อาจเพราะเป็นภาษาที่ใช้อยู่ในหมู่พวกเดียวกัน มีความสนิทสนมกันเป็นพิเศษ ใช้แล้วก่อให้เกิดอารมณ์ร่วมหรือตรงกันได้ง่าย ฉะนั้นภาษาประเภทนี้จึงไม่ใช่เป็นภาษาทางการ บางคำปรากฏอยู่เพียงชั่วระยะเดียวก็สูญหายไป บางคำเป็นที่นิยมกันมากก็จะอยู่นาน

* อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร รายงานจาก แฉ่งน้อย บุญยเนตร. "คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๒๑- ๒๕๒๕". วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

คำคะนองสามารถบอกยุคสมัยได้เป็นอย่างดี เช่น สมัยหนึ่งเคยใช้คำ “จิกกะโล่” กับชายหนุ่มที่ลักษณะท่าทางการแต่งกายไม่เรียบร้อย ในยุคต่อมาใช้ “จิ้งเหลน” ปัจจุบันใช้ “จิกโก” จะเห็นได้ว่า คำเหล่านี้เป็นไปตามยุคสมัย มาตามยุคแล้วก็ไปตามยุค ยิ่งปัจจุบันเปลี่ยนกันใหม่ๆ จนตามแทบไม่ทัน

อิทธิพลสำคัญที่ทำให้คำคะนองเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายกระจายวงกว้างก็คือ สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คำโฆษณา แม้แต่ท่านผู้นำของประเทศก็มีส่วนในการสร้างคำสแลงในแต่ละยุคสมัยไว้ด้วย เช่น “ไม่มีปัญหา” จากอดีตนายกรัฐมนตรีชาติชาย ชุณหะวัณ “โปร่งใส” จากอดีตนายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน สำหรับหนังสือพิมพ์นับว่ามีบทบาทมากในเรื่องนี้ คำคะนองจำนวนมากถูกสร้างขึ้นจากผู้เขียนคอลัมน์ต่างๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน แต่มีหลายคำที่ผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้นได้ตรงกับเจตนาของผู้สร้างคำ หรือเข้าใจผิดความหมายจนทำให้การสื่อสารประสบปัญหา

ในฐานะที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและนักเรียนให้ความสำคัญ การสร้างคำใหม่ๆ ขึ้นใช้ในภาษาจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีผู้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวันไว้หลายคน แนน้อย บุญเนตร ได้ทำวิจัยเรื่อง “คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑-๒๕๒๕” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ การวิจัยในเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยต้องการจะทราบว่าคำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๒๑-๒๕๒๕ มีลักษณะ ส่วนประกอบ หน้าที่ และความหมายอย่างไร จึงตั้งจุดมุ่งหมายในการวิจัยไว้ว่า จะศึกษาคำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวันในแง่ของลักษณะ ส่วนประกอบ หน้าที่ และความหมาย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ๑๓ สำนักพิมพ์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๕ รวม ๕ ปี ซึ่งได้แก่ ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ ดาวสยาม สยามรัฐ บ้านเมือง เดลิมีเรอร์ แนวหน้า มาตุภูมิ ข่าวสด ไทยแลนด์ มหาชัย พญาครุฑ รวมทั้งหมด ๑,๐๐๐ ฉบับ ได้จำนวนคำคะนองที่นำมาศึกษา ๘๑๒ คำ

ลักษณะของคำคะนอง

ผลการวิจัย ลักษณะของคำคะนอง พบว่า คำคะนองมีลักษณะแตกต่างกันไป ๕ ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. เป็นคำที่เกิดใหม่
๒. เป็นคำที่เปลี่ยนเสียงไปจากคำปกติ
๓. เป็นคำที่เปลี่ยนความหมาย
๔. เป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
๕. เป็นคำที่เลียนวิธีเปลี่ยนคำตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

๑. คำที่เกิดใหม่

เป็นคำที่สร้างจากการประสมเสียง ซึ่งทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก ทั้งในทางดีและไม่ดี เสียงของคำจะให้อารมณ์ความรู้สึกได้ชัดเจน เช่น

ทุ่มปรบปรุงมิวสิควิลล่าคลับ เปลี่ยนระบบแสง สี เสียงให้เนียนกว่าเก่า (ดีเยี่ยม)
 ปรชานกัไชไคร ทวี หนูหนักดี คนโตกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจ้งเป้ง ที่สุด (ดีเยี่ยม)

เสล่อ เป็นอันมาก (เซ่อ ไม่รู้เรื่อง)

วัยรุ่นอ้างว่า พวกตนเกลียดตำรวจมาก ยิ่งวัยรุ่นผิวดำด้วยแล้ว มักโดนตำรวจ
 แกล้งอยู่เสมอ สุดอดสุดทนเลยบ้อมเอามั่ง (ทำร้ายร่างกาย)

อะอะอะไรก็ต้องโบายมาให้พวกหนังสือพิมพ์ไว้ก่อน (ปิดความไม่ดีไปให้ผู้อื่น)

๒. คำที่เปลี่ยนเสียงไปจากคำปกติ

สังเกตได้ว่าคำปกติมักมีความหมายที่ดี รุนแรง หรือความหมายกลาง แต่เมื่อเปลี่ยนเสียงให้เพี้ยนไปบ้าง ทำให้คำนั้นกลายเป็นคำคะนองที่ให้ความรู้สึกอ่อนลง หรือมีสำเนียงขบขันขึ้น หรือมีลีลาชีวิตชีวาขึ้นกว่าเดิม ซึ่งมีการเปลี่ยนที่เสียงสระเสียงพยัญชนะต้น-ท้าย เพิ่มพยางค์ ย่อคำ และออกเสียงเน้น เช่น

เปลี่ยนสระ

ท่านพ่อแม่พี่น้องที่อ่านจั่วหัวคงเง้งซิดรับ ว่ามันหมายความว่าอย่างไร (งง)

เดือนเอาไว ในฐานะคนเบี่ยเมียเหมือนกันนะ (เมื่อ)

งานเงินค่าเก่าเจียะกันบานตะโก้เป็นหมั้นเป็นแสน (จับ)

เปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น-ท้าย

อะหย่อยจริงนะดารา (อ่อย)

พวกมีกะตังค์ควรเล่นทิมหลังไว้เยอะๆ (สตางค์)

น้องหนูเองก็ตื่นเตลตลกใจ จนลืมขึ้นค่าน้ำค่าไฟไปได้ ๒ วัน (ตื่นเต้น)

นินทาใครไม่มีลส์เท่าคุณพี่บุญย้ง นันทาภิวัฒน์ (มัน)

เพิ่มพยางค์

นักบอลจีนที่มนี้มีนิสัยวัยสะรุ่ม เจอะบอลหนักปะทะแรงๆ หยั่งเกาหลีเหนือดี
ไม่ได้อาจมีมวยแถม (วัยรุ่ม)

ย่อคำ

बारมีคึกฤทธิ์ ถ้าบวกกับबारมีพลเอกเปรม เลือกตั้งสมัยหน้า ยอ.หอ. (อย่าห่วง)
ชี้เท้าชี้ป้ายดำไกด์ผีตัว อคร. (อันตราย)

ออกเสียงเน้น

เดินหมากนี่มๆ ทำอะไรหรือก็แสนจะนุ่มนวล (นุ่ม)

แยที่ซู้ด..คด นั้นเป็นเสียงสวดจากชาวเมืองสองแคว (ที่สุด)

๓. คำที่เปลี่ยนความหมาย

คำกลุ่มนี้จะมาจากคำปกติ ซึ่งมีความหมายตามพจนานุกรม แต่นำมาใช้ใน
ความหมายพิเศษเฉพาะกลายเป็นคำคะนองไป เช่น

คนเดียวฟาดชะทุกตำแหน่ง (รับตำแหน่ง)

ววยร้ายชิง จยย. ตร.ล่าเป้าเป็นศพ (ยิง)

หนังหลายเรื่องมักจะแป้ก ไม่ค่อยจะได้เงินหรือกล่อง (รางวัลที่ให้ เป็น เกียรติยศ)

ยกเลิกสนามม้า เจอเส้น (ผู้ที่คอยช่วยเหลือ)

ไม่ใช่มาท่องเที่ยวชมโบราณสถานแต่ประการใดหรอก แต่ต้องการจะมาซื้อเนื้อ
สดตามสถานเริงรมย์ทั่วไป (โสเภณี)

๔. คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

จะเป็นคำที่ยืมภาษาอื่นมาใช้ในความหมายเฉพาะ เช่น

กระบวนเรื่องที่สร้างความปวดแสบ เพลียฮาร์ทได้ง่ายที่สุด เห็นจะได้แก่
เรื่องโทรศัพท์ (ภ. อังกฤษ - ศีรษะ, หัวใจ)

มือปืนบุกยิงเรแกนถูกโปลิศชีวะตัว (ภ. จีน - จับตัว)

จะเป็นฝ่ายค้าน หรือจะเป็น บั๊วรัฐบาล (ภ. จีน - คนรับใช้)

ตอนฟังเลือกตั้งไซค์กว่าตั้งหลายเท่า (ภ. อังกฤษ - มาจากเอ็กไซต์ หมายถึง ตื่นเต้น)

อ่านแล้วก็จะรู้ว่า ดาราคนไหนเบียนหรือไม่เบียน (ภ. อังกฤษ เลสเบียน - หญิงรัก
ใคร่กับหญิง)

๕. คำที่เลียนวิธีเปลี่ยนคำตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

วิธีการเปลี่ยนตามหลักไวยากรณ์อังกฤษ คำนามเอกพจน์ให้เป็นพหูพจน์ใช้ "s" เติมท้าย คำคะนองเหล่านี้ จะเติม "ส์" ในคำกริยา หรือ กริยาวิเศษณ์ เช่น กลุ่มส์ ยากลส์ มินล์ มั่นล์ ช่าล์ เป็นต้น

ส่วนประกอบของคำคะนอง

ผลการวิจัยพบว่าคำคะนองมีส่วนประกอบเป็น คำ วลี ประโยค

๑. ส่วนประกอบเป็นคำ

มี ๓ ชนิดคือ คำเดี่ยว คำประสม และคำซ้ำ เช่น

กำพล วัชรพลเรียนหนังสือมาน้อย ไม่มีเส้น แต่เป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์
ที่ใหญ่ที่สุดในเมืองไทย (คำเดี่ยว - ผู้อุปถัมภ์)

ลีลาเพลงช่วงที่มีเสียงผิวปากนั้นมันสร้างอารมณ์ใหม่ได้เฉียบ (คำเดี่ยว - ดีเยี่ยม)

ฝรั่งเศสจะเลี้ยวซ้ายไปถึงไหน (คำประสม - นิยมการปกครองระบบสังคมนิยม)

สั่งจำคุกหน้าม้าละเมิดศาล (คำประสม - ผู้ได้รับการจ้างให้ทำประโยชน์
ให้ฝ่ายผู้จ้าง)

ความเสียหายครั้งนี้ เกิดจากแกะคำเพียงตัวเดียว (คำประสม - ผู้ที่ต่างจากกลุ่ม)

น้องคนนี้ ยังซิงซิงร้อยเปอร์เซ็นต์ (คำซ้ำ - ใหม่ๆ)

ไม่ยอมพูดจาได้แต่ตีหน้าบูเลี่ยนบูเลี่ยน (คำซ้ำ - ซีน กระดาก)

๒. ส่วนประกอบเป็นวลี

พูดจาไพเราะเป็นภาษาคอกไม่อยู่เหมือนเดิม (คำพูดที่ไพเราะ)

เผย ๑๑ นักเตะไทยลงดวลหัวเกือกวันนี้กับเมืองลอคซองสิงคโปร์ (ประเทศสิงคโปร์)

เจ้ากรรมข่าวลือกระพือข้อมูลใหม่ (แหล่งข่าวลือ)

ถ้าน้ำมันบนบกที่กำลังซูดเป็นจริงขึ้นมามีงาน แต่แน่ยิ่งกว่าแซ่เป้ง ประเทศไทยจะโชติช่วงชัชวาลย์ (แน่นอนที่สุด)

๓. ส่วนประกอบเป็นประโยค

คณะกรรมการสวัสดิการสังคมและแรงงานของรัฐสภา เกิดสนใจเรื่องนี้ ขึ้นมามั่ง ก็ยังไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี กะพวกแม่ค้าขายเนื้อสดทั้งหลาย (ประโยคที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยประธาน - แม่ค้า หน่วยกรรม - ขาย หน่วยกรรมตรง - เนื้อสด)

หน้าที่ของคำคะนอง

ผลการวิจัยพบว่า การแบ่งหน้าที่ของคำคะนองแยกได้เป็น ๓ ประเภทคือ

๑. คำคะนองที่ทำหน้าที่อย่างเดียว

คือทำหน้าที่เป็นคำชนิดใดชนิดหนึ่งในประโยค เช่น คำนาม สรรพนาม กริยา

คุณศัพท์ ฯลฯ เช่น

ใครจะชนะ ใครจะแพ้ไปนอกก็รีบๆเสียนะ หล่อเดือนแล้ว (สรรพนาม - ผม)

ในจำนวนนั้น ๗ หน่วยงานเป็นลีส่วเก่าของ ดร. อาทิตย์ (คำนาม - ลูกน้อง)

หวังรวยทางลัด พ่อค้าตีกแถวจอด (กริยา - หมดตัว)

๒. คำคะนองที่มีหน้าที่ ๒ อย่าง

ตัวอย่าง เช่น “รุ่นเดอะ”

รวบแก๊งรุ่นเดอะตัดกระเป๋

ตกลงวงการลูกทุ่งที่เป็นรุ่นเดอะเก่าแก่จริงๆ ต้องยอมให้ เพชร โพธิทอง

(รุ่นเดอะ หมายถึง ผู้มีอายุมาก ตัวอย่างแรกทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ขยายคำนาม

ตัวอย่างที่ ๒ ทำหน้าที่เป็นคำนาม)

๓. คำคะนองที่มีหน้าที่ ๓ อย่าง

ตัวอย่าง เช่น “จีเง่า”

อีกอย่างหนึ่งว่า ประชาชนจีเง่าเต่าตุน และอีกอย่างหนึ่งว่า ประชาชนหัวสูง

หรือเซ็นเซอร์มันต้องเชือกกันอย่างนี้ จึงจะมีความหมายสมใจคนจีเง่า

พระริน หงสกุล เบรคแตกแค้นถูกท้าวจีเง่า

(จีเง่าในตัวอย่างแรกทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม ตัวอย่างที่ ๒ ทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์

ขยายคำนาม ตัวอย่างที่ ๓ ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ขยายคำกริยา)

ความหมายของคำคะนอง

ผลการวิจัยพบว่า คำที่ใช้เป็นคำคะนองมีความหมายที่จะพิจารณา ๒ ลักษณะคือ

๑. คำคะนองที่เกิดใหม่

มีความหมายในทางสื่ออารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นได้ทั้งทางดีและไม่ดี เช่น เจ็บ เนียนนึ่ง แซ่บวับ ลุ้น เจ๋งเป้ง ให้ความรู้สึกในทางที่ดี เท่งทึง ม่องเท่ง แสลง น้อม ไบ๋ย เฉิม เป็ก ให้ความรู้สึกที่ไม่ดี

๒. คำคะนองที่เป็นคำเปลี่ยนมาจากคำเดิม

พบ ๒ ลักษณะคือ คำที่มีความหมายคล้ายความหมายเดิม และคำที่มีความหมายเปลี่ยนจากความหมายเดิม เช่น

ใจเยลล์ล เบี้ย จีเง่า มั่นส์ ยากส์ ซ่าส์ (ความหมายคล้าย)

ฟาด เก็บ อม เส้น เลี้ยว วันเบาๆ ซิดซ้าย ไทยมุง ย่นปาย มวยลัม เปิดไฟเขียว (ความหมายเปลี่ยนจากคำเดิม)

ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า คำคะนองมีลักษณะเป็นคำแปลกใหม่ที่สื่ออารมณ์ความรู้สึก แต่ไม่เป็นที่ยอมรับในภาษาทางการ และในภาษาไทยมีคำคะนองอยู่มากมายทั้งในภาษาพูดหรือภาษาเขียน พบในบทความวิจารณ์ข่าวการเมือง สังคม บันเทิง กีฬา ของหนังสือพิมพ์รายวัน และในนิตยสารต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งควรจะมีการค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไปในด้านประวัติที่มาของคำ เพื่อให้เข้าใจคำคะนองมากขึ้น

เมื่อพิจารณาคำคะนองหรือคำสแลงที่มีใช้กันในปัจจุบันก็จะเห็นว่าลักษณะของคำที่เกิดขึ้นตรงตามระบบที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์มาทั้งสิ้น ทุกคำที่สร้างและนำมาใช้ก็ดูจะมีความโดดเด่นในตัวของมันเอง และยิ่งบุคคลที่เผยแพร่เป็นที่ถูกใจหรือเป็นที่เชื่อถือของคนในสังคม คำเหล่านั้นก็ยิ่งเพิ่มความนิยมมากยิ่งขึ้น เช่น "เป็นเรื่อง" "ล้มหล่น" "เด็กฝาก" "วัดไป" "วูบ" "แจ่ม" "เริ่ม" "แห้ง" "เห้ย" เป็นต้น

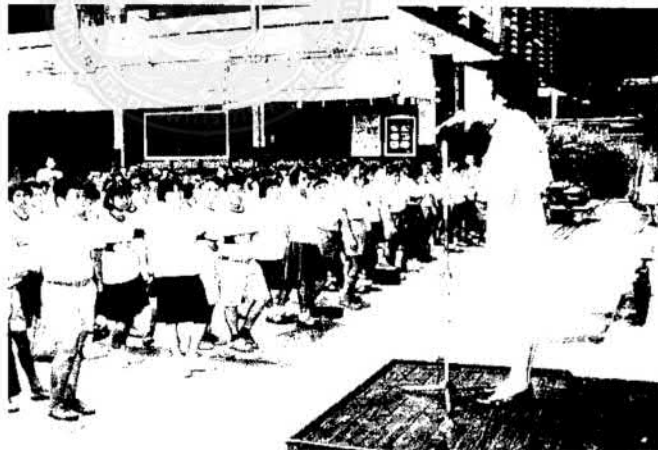
ถ้ามองอีกแง่มุมหนึ่ง คำเหล่านี้สามารถบอกถึงยุคสมัยของคนได้เป็นอย่างดี บางคำบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคนั้น ๆ บางคำบอกถึงรสนิยมของคนได้อีกด้วย ถ้าพิจารณาสัก ๆ แล้วจะเห็นว่า คำคะนองหรือสแลงที่มีรสชาติสีสันมิใช่จะสร้างกันได้ง่าย ๆ หากแต่ต้องอาศัยอารมณ์ขันของผู้เขียน หรืออารมณ์ที่อยากประชดประชัน เสียดสีใครสักคน แต่ไม่อยากจะตรง ๆ ให้ดูหยาบคายหรือเจ็บช้ำน้ำใจ นั่นก็คือลักษณะนิสัยประจำตัวของคนไทยนั่นเอง เช่น "เขาเคยเป็นขึ้นของฉัน ขึ้นคืออะไร ก็คนรักไงละ อ้อแฟนนะเธอ แต่เดี๋ยวนี้เขาเรียกว่าเด็กแล้วนะ" ไม่รู้เหมือนกันว่า คำนี้ต่อไปจะเปลี่ยนเป็นคำอะไร เพราะตราบไคที่เรายังคงใช้ภาษากันอยู่ คำคะนองก็คงจะเกิดขึ้นมาเพื่อแทนที่กันตลอดเวลา

นั่นแสดงให้เห็นว่า แม้คำคะนองจะเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แต่คำเหล่านั้นก็มิได้ยึดถือให้เป็นแบบอย่างเพื่อใช้ตลอดไปในภาษาของเรา ก็เห็นจะคลายความเป็นห่วงไปได้มากกับความคิดว่า คำคะนองจะทำให้ภาษาเสื่อมลง

คำสแลงภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน*

พัชรี สายสิทธิ์

คำสแลงเป็นคำที่เพิ่มสีสัน ความมีชีวิต-ชีวาและพลังแห่งความหมายของคำให้มากขึ้น อันเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่น่าสนใจ แต่คำสแลงก็ไม่ได้รับยกย่องให้เป็นภาษาระดับมาตรฐาน และไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้กับทุกบุคคลในทุกสถานการณ์ แม้กระนั้นคำสแลงก็กลับเป็นภาษาที่ได้รับค่านิยมจากทุกกลุ่มชน คำสแลงเป็นของแสลงในภาษาหรือไม่

*อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตวิทยา กรุงเทพมหานคร รายงานจาก สุชาดา เทวะผลิน. "คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน", วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

นักวิชาการหลายท่านแสดงความเป็นห่วงถึงการใช้ภาษาของเราในยุคปัจจุบัน เช่น บางท่านตั้งข้อสงสัยว่า ภาษาของชาติกำลังจะเปลี่ยนไปในทางเจริญหรือทางเสื่อมกันแน่ บางท่านเกรงว่า ภาษาของชาติจะวิบัติ หรือภาษาระดับมาตรฐานจะไม่ได้มาตรฐานเสียแล้ว เพราะมีทั้งภาษาปาก ภาษาสแลงเข้ามาปะปนอยู่มากมาย และสื่อมวลชนซึ่งมีบทบาทในการเผยแพร่ภาษาและบางครั้งก็เป็นแบบอย่างการใช้ภาษาให้แก่ประชาชนสมควรหรือไม่ที่จะระมัดระวังการใช้ภาษาอย่างจริงจัง

สุชาติ เทวะผลิน ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับคำสแลงเรื่อง “คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน” อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๐ ผู้วิจัยเห็นว่า หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในด้านการใช้ภาษา และภาษาที่สื่อมวลชนนิยมใช้เพื่อเรียกร้องความสนใจ เร้าอารมณ์ ความรู้สึก ก็คือ “คำสแลง”

ผู้วิจัยศึกษาคำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน โดยศึกษาการจำแนกประเภท และระบบการเกิดคำสแลง ข้อมูลที่ใช้ รวบรวมมาจากคอลัมน์ที่แสดงความคิดเห็นทางสังคม และการเมืองในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ดาวสยาม และแนวหน้า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จำนวน ๑๖๑ คำ

ในการรวบรวมและคัดเลือกคำสแลง ผู้วิจัยนำคุณสมบัติ ๒ ประการของคำสแลงมาเป็นเกณฑ์ในการเก็บข้อมูล คือ

๑. เป็นภาษาที่จัดอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน หรือไม่เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นภาษามาตรฐาน

๒. เป็นคำที่ให้ความหมายเชิงอารมณ์ที่บอกความมีชีวิตชีวา มีสีสันตลกขบขัน หรือให้ภาพพจน์ใหม่ทำให้มีพลังภาษาขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า คำสแลงส่วนใหญ่เป็นคำในหมวดคำกริยา คำนาม และคำวิเศษณ์ โดยเฉพาะคำนามมีจำนวนมากที่สุด

การจำแนกประเภทคำสแลง

คำสแลงจำแนกตามความสัมพันธ์ของรูปคำและความหมาย คือพิจารณาว่าคำสแลงแต่ละคำสามารถให้ความหมายเชิงสแลงได้โดยรูปคำเอง หรือต้องพึ่งบริบทเกณฑ์นี้สามารถจำแนกคำสแลงออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ

๑. คำสแลงแท้

๒. คำสแลงไม่แท้

๑. คำสแลงแท้

คำชนิดนี้จะให้ความหมายเชิงสแลงได้ แม้จะปรากฏโดยลำพังและไม่จำเป็นต้องพึ่งบริบท เช่น

กระจอกข้าว	กระชุน	กระดีกระด้า	กัลล์
กาวใจ	กิ่น	จิ้งเงา	เงิง
จึกกระด้อย	ดิ่ม	ตื่นเตลล์	แต่ว
บั๊กโกรก	บ๊ะละฮีม	บานทะโรค	ป็อกซ่าป็อก
โป๊ะเซะ	ฟามหมาย	ย้วย	โย้ย
ยากส์	โรบินฮู้ด	ลูกเนย	ลูกอืด
นึ่งเนียบ	เอวัง	โฮกปั๊	ฯลฯ

วิธีสร้างคำสแลงแท้ คำชนิดนี้สามารถแยกสร้างได้เป็น ๖ วิธี คือ

๑. การเปลี่ยนเสียง หรือเปลี่ยนอักขรวิธีของคำในภาษามาตรฐาน จะได้รูปคำใหม่ที่มีความหมายเชิงสแลง เช่น

บางส่วนกำลังอยู่ในเรือหวังว่าเมื่ออเมริกาจะผ่อนผันให้แต่คงจะยากส์ (ยาก)

ลองสืบดูก็แล้วกัลล์ (กัน)

ประกิต อุตตะโมต ซึ่งโย้ยเข้ามาเป็นรองมหาดไทย (ย้าย)

อ้าว ทำไมละ กระจอกข้าว สงกะสัย (สงสัย)

ขบวนนักวิ่งก็แอ่นระแนลงสนาม (แอ่น)

๒. การพวนคำ สร้างโดยวิธีการสลับองค์ประกอบของพยางค์จากที่ใช้กันอยู่ ซึ่งเราเรียกว่า คำพวน เช่น

รมช.ประพาสหัวไปอ่านให้ยุ่นปีฟัง (ญี่ปุ่น)

รัฐวิสาหกิจ ฤทธิวิสาหกัถ "ตรีศูล" ยินดีที่ปาเปรมปลงเสียได้ (รัฐวิสาหกิจ)

๓. การยืมคำจากภาษาอื่น เป็นคำที่สืบทอดไปได้ว่ามาจากภาษาต่างประเทศ

อเมริกากับไทย ไม่ใช่อินโกล เราเพื่อนซี้กัน (ภาษาจีน)

ซักใช้ถามเรื่องยาวเหยียด ไม่มีฟูลสตอป (ภาษาอังกฤษ)

ปาเสริมของข้าพเจ้า ก็ม่วนซื่นดีกว่าเก่าเป็นอันมาก (ภาษาถิ่นเหนือ)

ผู้สื่อข่าว กระชุนแกลงต่อไปว่า (ภาษาเก่า หมายถึง อาการที่เดินเอาดินหรือ

เอามือดันกระแทงเอาให้รู้ตัว)

๔. การกำหนดคำให้มีเสียงเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น

เอกอัครราชทูตอเมริกันประจำประเทศไทย ได้จู้จุกกรู้กับพวกเรา (นก)

ผู้สื่อข่าวกระซิบแถลงโลกปิดต่อไปว่า (เสือ)

๕. การกำหนดคำให้สื่อความหมายด้วยเสียง คำประเภหานี้เป็นลักษณะของคำที่สื่อความหมายเชิงสแลงออกมาโดยใช้เสียงของคำ เช่น

ทางฝ่ายทหารนั้นแหละ ที่กระดี๊กระด๊าติดต่อขอมาเอง

นางเอกสาววัยเอ๊ะ ๆ เดินตัวมเตี้ยมเข้ามาขึ้นช่องจดหมาย

ผมนอนพักที่โรงแรม บริการเขานั่งเอนียบ

๖. การประสมคำขึ้นใหม่ คำประเภหานี้ ถ้าแยกทีละส่วนจะไม่ใช้คำสแลง แต่ถ้ารวมกันเป็นคำประสมจึงจะให้ความหมายเชิงสแลง เช่น

เรื่องเดอะบิกจิว กาวใจที่ประสานระหว่างปากกับอา

พรรคการเมืองทั้งหลาย ต่างก็รำป้อเข้าใส่

ฟังแล้วทุกคนดับเบิลเจ้งเพราะไม่รู้ว่าจะจริง

๒. คำสแลงไม่แท้

คำประเภหานี้ เมื่อปรากฏโดยลำพังเป็นความหมายซึ่งไม่ใช่คำสแลง แต่เมื่อพิจารณาความหมายในบริบท พบว่า มีความหมายเชิงสแลงเกิดขึ้น เช่น

ตี หล่อ หมู ดิ้น อา เหนียว
สี่เขียว กระดอน ไชลาน ฟันปลอม ตกสะเก็ด ฯลฯ

วิธีสร้างคำสแลงไม่แท้ แบ่งเป็น ๒ วิธี คือ

๑. นำคำทับ หรือคำที่ไม่ทราบที่มาใช้ในบริบทให้มีความหมายเชิงสแลง เช่น หัวหน้าสั่งให้ลูกพรรคตีรัฐบาล (กล่าวโทษอย่างรุนแรง)

อาจมีสิทธิ์ถูกตัดดอกอย่างไม่รู้ตัว แล้วจะหาว่าหล่อไม่เตือน (ผู้เขียน)

กาวใจที่ประสานระหว่างปากกับอา (พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก)

๒. นำคำใส หรือคำที่มองเห็นความหมายได้มาประกอบขึ้นเป็นคำประสม เช่น ประชาธิปไตย “ฟันปลอม” กระดอนไปกระเด็นไม่เคยดีสักที (ไม่ใช่ของแท้จึงด้อยคุณภาพ)

ได้มี...อัดเสียงที่สมัครต่อว่าสี่เขียวลับหลัง (ทหาร)

ผู้วิจัยแสดงความคิดเห็นว่า แม้ผู้คิดคำสแลงจะบอกไม่ได้ชัดเจนว่า เขามีวิธีสร้างขึ้นมาอย่างไร แต่จากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ก็อาจสรุปได้ว่า คำสแลงมีวิธีสร้างอย่างเป็นระบบดังที่กล่าวมาแล้ว และสรุปรวบยอดได้อีกชั้นหนึ่งว่า คำสแลงนั้นเกิดขึ้นทุกครั้งที่มีความ “สะดุด” (incongruence) ขึ้นในข้อความ ความ “สะดุด” นี้ มี

ลักษณะเฉพาะ คือ ทำให้เกิดความหมายที่มีสีสันขึ้น มีชีวิตชีวา และมีพลังของภาษานั้นก็คือ นอกจากการถ่ายทอดสาระและเนื้อหาแล้ว คำสแลงยังมีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่เสมอในการสร้างอารมณ์ให้เกิดขึ้น

จากการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้เห็นว่าคำสแลงซึ่งเป็นภาษาที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานและไม่มีวันหมดไปจากภาษาของเราวันจะมีมากขึ้นเรื่อยๆตามความนิยม ถ้าเราทำความเข้าใจและยอมรับว่าคำสแลงคือดอกไม้พรวนใหม่ที่ผลิดอกออกผลอยู่ในสวนอักษร บางดอกเพียงแรกแย้มก็ถูกลมพัดร่วงหล่นไป บางดอกคลี่กลีบแบ่งบานอยู่ได้เนิ่นนานกว่าจะเหี่ยวเฉา แต่ก็ร่วงโรยในที่สุด ถ้าเข้าใจได้เช่นนี้ เราก็คงมองคำสแลงอย่างหมดห่วงว่าจะมาทำให้ภาษาไทยวิบัติ และก็อาจจะคอยเฝ้าดูคำเก่าๆ ที่ผ่านไป และคำใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น และคอยสอดส่องให้คำแนะนำลูกศิษย์ให้ใช้คำสแลงอย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ซึ่งสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ เจ้าของหรือผู้คิดคำสแลงขึ้นใช้หรือผู้ที่นำไปใช้ก็คงจะมีจรรยาบรรณในอาชีพเพียงพอที่จะสร้างและนำมาใช้อย่างเหมาะสมโดยไม่ก้าวล่วงสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เพราะถ้าไม่เอาใจใส่ระมัดระวังอย่างจริงจัง และใช้โดยไม่พิจารณา ก็จะกลายเป็นความก้าวร้าวรุนแรง และอาจก่อให้เกิดผู้ใช้กลายเป็นของแสลงไปได้

การใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษา*

จงจิต นิมมานนรเทพ

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยการใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตรงความหมาย วางคำขยายให้เหมาะ เพื่อไม่ให้ข้อความกำกวม หรือตีความได้หลายแง่ โดยเฉพาะงานเขียนเชิงวิชาการ ยังต้องระมัดระวังข้อผิดพลาดดังกล่าวให้มากเป็นพิเศษ เพราะสื่อประเภทนี้มักได้รับความเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปว่าเป็นสื่อที่มีคุณภาพสามารถใช้เป็นบรรทัดฐาน หรือเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาไทยที่ดีได้

* หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กรุงเทพมหานคร รายงานจาก พัชรียันทรสิงห์, "การศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษา", วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.

วารสารการศึกษาเป็นเอกสารที่คนทั่วไปยอมรับว่ามีความถูกต้องสมบูรณ์ดีทั้งในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา เพราะอย่างน้อยผู้เขียนก็ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แต่อย่างไรก็ตาม เราพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ทางวิชาการเหล่านี้ แม้จะเป็นของหน่วยงานด้านการศึกษา ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่ไม่น้อย ดังที่นางสาวพัชรี ยันตรีสิงห์ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษา” วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๑ ผู้วิจัยศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๒๘ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากวารสารดังกล่าว จำนวน ๔๐ เล่ม

ไม่น่าเชื่อว่าข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาไทยที่ผู้วิจัยรวบรวมไว้จะมีมากมาย ปกติวิสัยของผู้อ่านหนังสือทั่วไปมักให้ความสนใจเกี่ยวกับการใช้น้อยกว่าการอ่านเอาความ ดังนั้นแม้ผู้เขียนจะใช้สำนวนภาษาผิดเพี้ยนไปบ้าง ผู้อ่านก็ไม่เห็นเป็นข้อบกพร่องมากนัก ถือเอาเจตนาและสาระที่รับจากสารได้ก็พอแล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเราคุ่นเคยกับภาษาไทยโดยเฉพาะการใช้ภาษาตามยุคตามสมัยหรือที่เรียกว่า “ภาษาร่วมสมัย” จนเราลืมความถูกต้องของการใช้ภาษาไปบ้าง นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถใช้บริบทช่วยไขความได้มาก ทำให้ผู้อ่านไม่ค่อยสนใจการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี ถ้าผู้อ่านต้องการได้ความกระจ่างจากข้อความอย่างจริงจังแล้ว ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพินิจพิจารณา วิเคราะห์การใช้ภาษาอย่างถ่องแท้ก็จะพบว่า การใช้ภาษาให้ถูกต้องนั้นมีความสำคัญไม่น้อยทีเดียว

ข้อบกพร่องที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาวิเคราะห์จากวารสารการศึกษาศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา แบ่งออกเป็นข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ข้อบกพร่องเรื่องคำ

ได้แก่ การใช้คำผิดชนิด การใช้คำและสำนวนผิด การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาผิดระดับ และใช้คำฟุ่มเฟือย ซึ่งจะขอยกตัวอย่างที่ผู้วิจัยรวบรวมไว้มานำเสนอให้ผู้อ่านได้ช่วยกันสังเกต เพื่อเป็นข้อคิดสำหรับการเขียน ดังต่อไปนี้

๑. การใช้คำผิดชนิด

ที่พบนั้นมักเกิดจากการใช้คำกริยาหรือนามสลับที่กัน นอกจากนี้การใช้คำนามบอกอาการระหว่างคำที่ขึ้นต้นด้วย “การ” กับ “ความ” ยังสับสนกัน เช่น

ผู้เรียนจะพัฒนาการไปตามความสามารถของแต่ละคน (ในที่นี้ต้องใช้ “พัฒนา”) ด้วยเหตุว่ามีเวลาจำกัด การฝึกอบรมครั้งนี้จึงได้ฝึกให้ผู้เข้ารับอบรมสร้างเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว (ในที่นี้ต้องใช้ การอบรม)

เริ่มต้นจากการนำเกสรตัวผู้มาให้ผสมกับเกสรตัวเมียจนก่อให้เกิดปฏิสนธิในรังไข่ของเกสรตัวเมีย (ต้องใช้ การปฏิสนธิ)

แม้ผมไม่ใช่สตรีเพศ แต่ผมก็ชื่นชมดอกไม้ทั้งดอกตูมและดอกบาน ไม่เคยเลือกชมเฉพาะดอกไม้ใหญ่โดยขาดอาลัยโยติต่อดอกเล็กๆ (ต้องใช้ ความอาลัยโยติ)

ผมแอบรู้แอบเห็นมาด้วยบังเอิญแท้ๆ (ต้องใช้ ความบังเอิญ)

ทำอะไร ๆ ได้ตามถนัด (ต้องใช้ ความถนัด)

สำหรับการใช้คำนามบอกอาการไม่เหมาะสมนั้น มักเกิดจากการใช้ “การ” กับ “ความ” สลับกัน ทั้ง ๆ ที่หลักการใช้คำดังกล่าวนี้มีระบุไว้ชัดเจนตั้งแต่เรียนวิชาหลักภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งให้หลักเกณฑ์ว่า โดยทั่วไปคำนามบอกอาการที่ขึ้นต้นด้วย “การ” มักจะตามด้วยคำกริยา และคำที่ขึ้นต้นด้วย “ความ” มักจะตามด้วยคำวิเศษณ์ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผิดพลาดและได้พบในหนังสือดังกล่าวนี้ จึงเป็นคำที่แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ขาดความระมัดระวัง เช่น ได้รับการเคารพนับถือ (ควรใช้ ความ) ทำให้เกิดการอยากรู้อยากเห็น (ควรใช้ ความ) ความรู้จักนิสัยคน (ควรใช้ การ)

ข้อสังเกตเรื่องการใช้คำกริยาในที่ที่ควรเป็นนามนั้น มักจะเกิดกับคำนามบอกอาการ เพราะผู้เขียนมักตัดคำ “การ” หรือ “ความ” ออก โดยถือว่าสื่อสารกันเข้าใจได้ โดยเฉพาะการใช้ภาษาพูดที่ต้องการให้สั้นนั้น ส่งผลมาถึงการเขียนเพราะความเคยชินด้วย

การใช้คำบุพบทไม่เหมาะสมก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งในภาษาไทยมีปัญหา มาก เช่น เขาให้คำปรึกษากับผู้อยู่ได้บังคับบัญชาได้ดี (ควรใช้ แก่ เพราะอยู่หลังกริยา ให้)

...เป็นพระสงฆ์ที่ได้รับการบวชกับพระพุทธเจ้า (ควรใช้ จาก เพราะตามหลังกริยา ได้รับ)

สามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตครอบครัว (ควรใช้ ต่อ)

ทำให้งานบางอย่างล่าช้าไม่สะดวกโดยประการทั้งปวง (ควรใช้ ด้วย)

นอกจากการใช้คำบุพบทไม่เหมาะสมแล้ว การใช้คำสันธานบางแห่งก็ยังไม่เหมาะสมด้วย เช่น

พวกเรานั่งเล่นจนรู้สึกเบื่อและไปบอกกับคนขับรถว่าเราจะกลับเอง (ควรใช้ จึง เพราะเป็นคำเชื่อมประโยคที่เป็นเหตุเป็นผลกัน)

๒. การใช้คำและสำนวนผิด

มีการใช้สำนวนผิดไปจากที่ควรจะเป็นให้เห็นอยู่มากแห่งเช่นกัน เช่น

ไม่เพียงแต่ครูสนใจจะเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในแวดวงการครู...

(การใช้คำในที่นี้ ควรใช้ แวดวง หรือ วงการ ถ้าใช้ แวดวง ควรเติมบุพบทของไว้ข้างหลังด้วยจะช่วยให้ความหมายชัดเจนขึ้น)

เบญจรงค์มีรูปใบหน้าสวยแบบไทยแท้ (ควรใช้ รูปหน้า หรือ ใบหน้า คำใดคำหนึ่ง)

การใช้สำนวนเพี้ยนไปในลักษณะเช่นนี้ อาจเกิดจากการสร้างคำของนักเขียนในช่วงยุคสมัยนั้น หรืออาจต้องการใช้คำทั้งสองคำที่ยกมา มาสื่อความหมายให้เหมาะสม ความต้องการก็เป็นได้

๓. การใช้คำต่างประเทศ

การใช้คำภาษาต่างประเทศในข้อเขียนทางการศึกษานั้นก็เป็นข้อบกพร่องของการสื่อสารอีกประการหนึ่งที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ผู้เขียนอาจเห็นว่าคำภาษาต่างประเทศนั้นเป็นคำที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ดี เช่น คำว่า แสตมป์ โปรแกรม แพลน ทิม ซ้อปบิง แอร์ เป็นต้น

๔. การใช้คำผิดระดับ

ส่วนการใช้คำผิดระดับนั้นมีลักษณะที่เห็นชัดเจน ๒ ลักษณะ คือ การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน และการใช้คำสแลงในภาษาเขียน เช่น

เจอกับปัญหาต่าง ๆ (ควรใช้ ประสบ หรือ พบ)

กว่าจะกลับบ้านได้ก็ราวตีหนึ่ง (ควรใช้ ประมาณหนึ่งนาฬิกา)

แม้จะเป็นคำถามธรรมดาธรรมดา แต่หาคำตอบยาก (ควรใช้ ธรรมดา)

งานจะไม่แช่เย็นอยู่ในแผน (ควรใช้ ค้าง)

ที่แน่นอยู่ข้างก็มักจะ เพี้ยนไปจากเป้าหมาย (ควรใช้ ผิด หรือ คลาดเคลื่อน) ฯลฯ

๕. การใช้คำฟุ่มเฟือย

ผู้วิจัยพบว่ายังมีการใช้คำฟุ่มเฟือยที่ถือว่าไม่เหมาะสม คือ การใช้คำนามหรือกลุ่มคำนามมากเกินไปจนจำเป็น เช่น

จากหลักการดังกล่าวจะเห็นว่าการกำหนดว่าจะทำอะไร การกำหนดว่าจะทำอะไร และการกำหนดว่าจะให้ใครทำ ไม่ใช่เรื่องพื้น ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างเล่น ๆ (ถ้าตัดส่วนที่ขีดเส้นใต้ออกเสีย ประโยคจะสละสลวยขึ้น)

ทุกวันนี้สถิติด้านความสามารถของนักกีฬาต่างก็มีความสามารถสูงแต่ความมีน้ำใจนักกีฬา นับวันแต่จะน้อยลง (ตัดส่วนที่ขีดเส้นใต้ออก แล้วเรียงลำดับคำใหม่ให้สละสลวยได้ดังนี้ ทุกวันนี้นักกีฬาต่างก็มีสถิติด้านความสามารถสูง แต่ความมีน้ำใจนักกีฬานับวันแต่จะน้อยลง)

ข้อบกพร่องเรื่องประโยค

ได้แก่ การละคำที่จำเป็นในประโยค การเพิ่มคำที่ไม่จำเป็นในประโยค และการเรียงลำดับคำหรือกลุ่มคำไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวอย่าง เช่น

วิธีนี้___ ไปพบและได้มาจากครูโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมืองหลายคนซึ่งสังเกตดูแล้วว่าได้ผล (ตรงที่เว้นว่างให้เห็นคือส่วนที่ละคำที่จำเป็นคือประธานของประโยค ควรเติม ผู้เขียน หรือ ข้าพเจ้า ลงไปจะชัดเจนขึ้น)

การที่ครูมีหนี้สินเป็นจำนวนมากนั้นได้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางทำให้ภาพพจน์ของครูเสียไป___ จึงพยายามแก้ปัญหาดังกล่าว (ส่วนที่ขาดหายไป คือ ประธานของประโยคคือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัย ยังเสนอเพิ่มเติมให้ใช้ ชื่อเสียง แทน ภาพพจน์ด้วย)

เด็กผู้ชายมักชอบเล่นเป็นผู้ร้ายกับตำรวจและเขาจะบอก___ให้ถอยออกไปทางๆ (ส่วนที่ควรเติมคือ คนอื่น เพราะหลังกริยา บอก ต้องมีกรรมมารับ)

ส่วนการเพิ่มคำที่ไม่จำเป็นในประโยค ได้แก่ การเพิ่มคำบุพบท คำเชื่อมและหน่วยประธานหลัง ซึ่งอาจใช้สรรพนามเชื่อมความแทนได้ เช่น

การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งเหมือนกัน เพราะเพียงแต่เป็นการแจ้งให้ชาวบ้านทราบว่า ขณะนี้หมู่บ้านของเขาเหล่านั้นมีที่อ่านหนังสืออยู่ในวัด (ถ้าตัดคำเชื่อมที่ขีดเส้นใต้ออก ประโยคจะสละสลวยกว่า)

ข้อบกพร่องในเรื่องการใช้คำไม่ตรงความหมาย

ได้แก่ การใช้คำผิดความหมายและการใช้คำผิดบริบท เช่น

การตัดสินใจมีขบวนการอย่างไร (ควรใช้ กระบวนการ)

นับเป็นเกียรติยศอย่างสูงที่ได้มีโอกาสมาช่วยเหลือในงานที่สำคัญยิ่งของชาวเขตการศึกษา ๒ (ควรใช้ เกียรติ)

ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาชาติบ้านเมืองจำเป็นต้องมีความหนักแน่นในเรื่องของงานวิชาการอย่างถ่องแท้ (ควรใช้คำว่า ความเข้าใจ)

ความสัมพันธ์โดยส่วนรวมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นับว่าเป็นการสร้างภาพ
พจน์ให้เกิดขึ้นต่อประชาชนทั่วไป (ควรใช้ คำนิยม หรือ ความศรัทธา
ก็ได้)

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมิได้มีเจตนา
พิจารณาหามาตรการที่จะสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับข้าราชการที่ได้
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ชายแดน (ควรใช้ วิธีดำเนินการ แทน มาตรการ
เพราะความหมายที่ใช้เดิมนั้นจะใช่กับการทำความผิดทางกฎหมาย หรือใช้กับ
การดำเนินการที่รุนแรง)

ข้อบกพร่องด้านอักษรวิธี

ได้แก่ ข้อผิดพลาดในเรื่องสะกดการันต์ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
ผิดพลาด เช่น

...ต้องไปเคาะระฆังให้เด็กเข้าแถวร้องเพลงชาติ สวคมนตรี (ที่ถูกคือ "สวคมนตรี")
เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสังคม (ที่ถูกคือ สมดุล เพราะสมดุล
เป็นคำสมาส คำที่ประกอบท้ายคำสมาส ควรใช้ คูล)

ชั้นประถมวัยในโรงเรียนหรือบริการอย่างอื่นที่รัฐควรจัดให้... (ในที่นี้ต้องใช้ ประถมวัย)

คำที่ใช้ผิดพลาดเหล่านี้อาจมองดูเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่แท้ที่จริงเป็นสิ่งที่เรา

คนไทยควรเอาใจใส่ เพราะการใช้คำสะกดการันต์ผิดแล้ว ความหมายของคำจะผิดไปด้วย
ยังมีคำที่สะกดผิดอีกมากมายที่ผู้วิจัยยกมาให้เห็น เช่น เจตนารมย์ (เจตนารมณ)
ทุระกันดาร (ทุรกันดาร) ศิลปะศึกษา (ศิลปศึกษา) สถานะภาพ (สถานภาพ)
สัญญาลักษณ์ (สัญญลักษณ์) มาตรการกรม (มาตรการกรม) ผูกพันธ์ (ผูกพัน) มีดมนต์
(มีดมน) หนังสือ (จระเข้) เซาว์ปัญญา (เซาว์ปัญญา) สัมมนา (สัมมนา) ปณิธาน
(ปณิธาน) พากพุม (ภาคภูมิ) สะอื้นให้อาดูร (สะอื้นให้อาดูร) กักขระ (กักขพะ)
เดินงกลม (จงกรม) ฯลฯ

การใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิดพลาดที่พบมี ๖ เครื่องหมาย คือ การใช้
ไปยาลใหญ่ (ฯลฯ) อัศเจรีย์ (!) ประศนี (?) ยัติภังค์ (-) จุลภาค (.) และการใช้
ไม้ยมก (๓) ผิดพลาด เช่น

กิจกรรมแสดงความสามารถต่างๆของนักเรียน ได้แก่ ประกวดคัดลายมือ
วาดภาพ ร้องเพลงและตอบปัญหาเป็นต้น ฯลฯ (ควรใช้ เป็นต้น หรือ
ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง)

บายวันเสาร์ได้เสื้อผ้าบาง เข้าวันอาทิตย์อีกเจ้าหนึ่งมา ตัดไม้ทันท ได้ไม่ครบ !

(คำที่ขีดเส้นใต้ไม่ใช่คำอุทาน หรือไม่ได้แสดงความรู้สึกตกใจ จึงไม่ต้องใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์)

เป็นการแจ้งให้ประชาชนทราบว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ขณะนี้ ? มีผลงานเป็นที่พอใจของประชาชนหรือยัง ? (ไม่ต้องใช้เครื่องหมาย ? เพราะประโยคเหล่านี้ไม่ใช่คำถาม)

กองทัพก็ยังครบ - ต่อไปได้เพราะยังคงมีแม่ทัพ

ถ้าผู้ปกครองให้ความสนใจการเรียนของบุตร - ธิดา ก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(การใช้ยัติภังค์แยกคำในประโยคดังกล่าวไม่ใช่สิ่งจำเป็น แต่บางครั้งในที่จำเป็นควรใช้กลับไม่ใช่ เช่น ในการพิมพ์หรือเขียนคำเดียวกัน แต่อยู่คนละบรรทัด ควรใช้ยัติภังค์ให้เห็นชัดเจน)

ความรู้เรื่องจิตวิทยา พัฒนาการทางด้านสติปัญญา, การปรับตัว, บุคลิกภาพของผู้ใหญ่, ผลที่เกิดขึ้นในช่วงของแต่ละวัน, จิตวิทยาของคนชรา ฯลฯ

(การใช้จุลภาคเกินจำเป็นไม่เหมาะกับภาษาไทย)

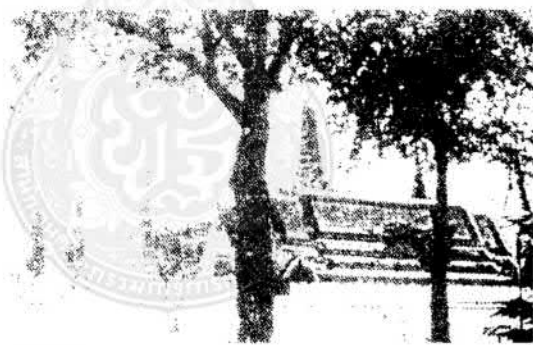
การใช้ไม้มกผิด เกิดจากการใช้กับคำที่ไม่ใช่คำซ้ำ เช่น ต่างๆ นานา (นานา)

ข้อบกพร่องแต่ละชนิดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยหยิบยกตัวอย่างมาอ้างอิงได้กว่า ๑๐๐ หน้า ผู้สนใจการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องจึงควรศึกษานววิจัยดังกล่าว เพื่อจะได้เห็นและเข้าใจว่า สื่อสิ่งพิมพ์ทางราชการไม่ใช่บรรทัดฐานการอ่านการเขียนเสมอไป คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้อยู่ที่ผู้วิจัยได้ใช้ความอุตสาหะรวบรวมตัวอย่างต่าง ๆ มาจัดเข้าประเภท แล้วจึงวิเคราะห์ตามทฤษฎี และพิจารณาด้านหลักภาษาประกอบกัน ถ้าผู้อ่านงานวิจัยเรื่องนี้เป็นครูภาษาไทยก็จะยิ่งได้ประโยชน์เป็นทวีตริคูณ เพราะสามารถนำไปเป็นตัวอย่างการใช้ภาษาบกพร่อง เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเอาอย่างสื่อสิ่งพิมพ์โดยไม่พิจารณาไตร่ตรอง เป็นการปลูกฝังความคิดและค่านิยมของเยาวชนปัจจุบันให้สังเกตการใช้ภาษาก่อนการรับสาร แม้จะเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือแล้วก็ตาม

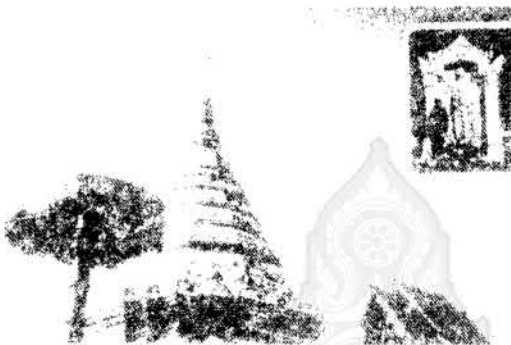
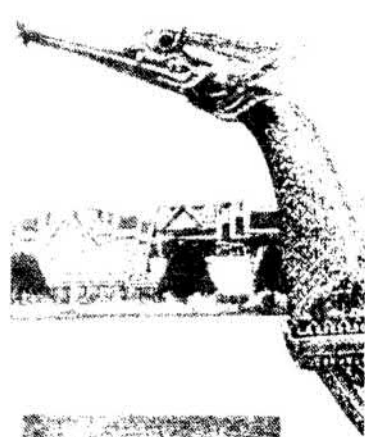
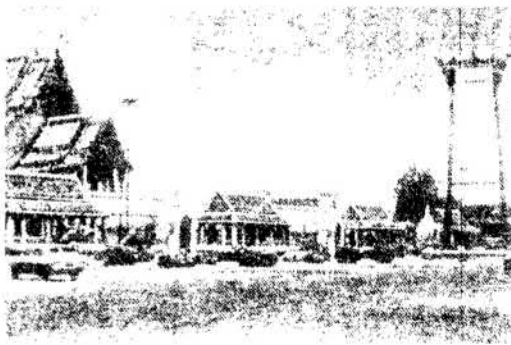
ลักษณะภาษาในวารสาร เพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๒๙*

มะลิ มกรามณี

วารสารเพื่อการท่องเที่ยวมีบทบาทในการชี้ชวนผู้อ่านให้สัมผัส
กับความงดงามของธรรมชาติ และความน่าสนใจของศิลปวัฒนธรรม
โดยใช้ภาษาเป็นสื่อ การศึกษาลักษณะภาษาของวารสารดังกล่าว จึงเป็น
การวิเคราะห์ถ้อยคำการใช้ภาษาของผู้เขียน เพื่อทราบลักษณะการใช้ภาษา
ในการชี้ชวนผู้อ่านให้สนใจ และไปท่องเที่ยวสถานที่ดังกล่าว

*อาจารย์วิชาภาษาไทย โรงเรียนเมธีวิทยาวัดทุ่งทองหลาง กรุงเทพมหานคร รายงานจาก นันทา
อาจแย้มสรวล. "การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวปี พ.ศ. ๒๕๒๙",
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๕๓

สภาพปัญหา

ปัจจุบัน วารสารเพื่อการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ได้ตีพิมพ์ออกมามากมายหลายฉบับ นำสังเกตว่าวารสารเหล่านั้นมีการใช้ถ้อยคำภาษาทั้งที่เป็นภาษามาตรฐาน และที่แตกต่างไปจากภาษามาตรฐานอยู่ด้วย นันทา อาวแถมสรวล ได้ศึกษาเรื่องนี้ขึ้นโดยเฉพาะ คือได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๒๕” เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้วารสารเพื่อการท่องเที่ยวรายเดือน ๗ เล่ม จำนวน ๘๔ ฉบับเป็นข้อมูลในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว นั้น มีประเด็นที่สำคัญ ๓ ประเด็น คือ การใช้คำในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว การใช้ลีลาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว และการใช้ประโยคในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

การใช้คำในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว

ได้แก่ การใช้คำภาษาพูด คำสแลง คำภาษาถิ่น อักษรย่อหรือคำย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำเลียนเสียง และคำที่สร้างขึ้น และผู้วิจัยได้แบ่งคำออกเป็น ๖ หมวด คือ คำหลัก คำแทน คำขยาย คำเชื่อม คำเรียก ร้อง และคำเสริม พบว่า คำภาษาพูดนี้จะมีครบทั้ง ๖ หมวด ดังนี้

๑. คำภาษาพูด

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ คำภาษาพูดโดยเฉพาะ และคำที่เขียนต่างจากที่ใช้ในพจนานุกรม ในงานวิจัยนี้เรียกว่า คำภาษาพูดที่เป็นโดยเสียง

๑.๑ คำภาษาพูดโดยเฉพาะ พบในทุกหมวดคำ ดังนี้

๑) คำหลัก เช่น

อาหารเข้าคือกาแฟและขนมปังขึ้นกระจิวหลิว

๒) คำแทน เช่น

ไอ้กระผมไม่อยากจะครับ

ฝีมือแกเหลือร้ายมาก

๓) คำขยาย เช่น

ผมเคยไป ๓ คนแล้ว

ทางเรือมีคนดูโหวงเหวง

๔) คำเสริม เช่น

ขอเลือกเฉพาะหน้าที่เก็บไข่ นะ

อาหารแบบนี้เราคิดว่าอร่อยไปอีกแบบหนึ่งนะ

๕) คำเชื่อม เช่น

ก็ไหนบอกว่าให้รออยู่แถวๆท่ารถไง

รู้จักเอาไว้ เผื่ออาจมีธุระจะต้องไปต่างถิ่น

๖) คำเรียก-ร้อง เช่น

ท่านผู้อ่านครับ ฉบับนี้ผมต้องขอโทษจริงๆ

เฮ้อ! โส่อก หมดกรรมเอ๋ยกิจกรรมภาคบ่ายวันนี้เสียที

๑.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากคำที่ใช้ในพจนานุกรมฯ พบใน ๔ หมวดคำ ดังนี้

๑) คำหลัก เช่น

มองดูเหมือนแพะกับแกะเลยจริงๆ

คนเขานั้นจะต้องทำหะรุหะรา

๒) คำแทน เช่น

ดิฉันก็ยุ่งงอยู่ค่ะ

ทำมี่ย มันถึงได้แพงอย่างนี้

๓) คำขยาย เช่น

ล้มอะไร รสชาติแปลก

เพลงบางบทผู้แต่งเค้ามีเจตนา

๔) คำเชื่อม เช่น

ชงกาแฟกินเองก็อร่อยตายไปก็เหมือน

ฉันทะเธอเลยดูยังกับสาวใช้

๒. คำสแลง

คำสแลงในข้อมูลนี้แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่ คำสแลงที่ สร้างขึ้นใหม่ คำสแลงที่มาจากคำเดิม และคำสแลงที่มาจากภาษาอื่น

๒.๑ คำสแลงที่สร้างขึ้นใหม่ พบใน ๒ หมวดคำ คือ

๑) คำหลัก เช่น

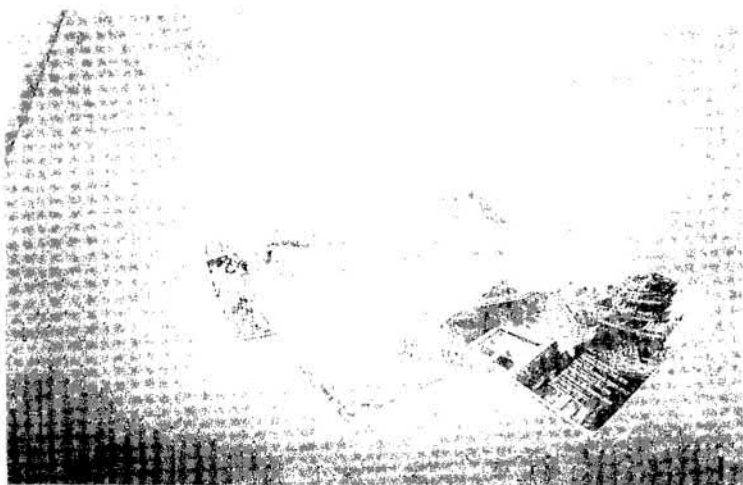
เฮฮาพาเพลินกับน้ำเปลี่ยนนิสัย

กฎหมายไม่ต้องพูดถึงหรอกจะ เจ่งทั้งนั้น แต่ละตัวเนียบ ทั้งนั้น

๒) คำขยาย เช่น

น้องไก่เหาะๆ รสเด็ดอร่อยเหาะ

ห้องน้องมีสุขภัณฑ์ทันสมัยเนียบ

๒.๒ คำสแลงที่เป็นคำเดิม มี ๓ ลักษณะ ได้แก่ คำสแลงที่เป็นคำเดียว
คำสแลงที่เป็นคำประสม และคำสแลงที่เป็นคำซ้ำ

คำสแลงที่เป็นคำเดียว ที่พบในข้อมูลนี้ ได้แก่ คำหลักและคำขยาย

๑) คำหลัก เช่น

อาหารและเครื่องดื่มเพียบ

ภัตตาคารนี้เชกลูกค้า่นาดู

๒) คำขยาย เช่น

ฝีมือเจ็บบจริงๆ นะครับ

ท่านเอาเทคโนโลยีใหม่จามาสอนลูกศิษย์

คำสแลงที่เป็นคำประสม ที่พบในข้อมูลนี้ ได้แก่ คำหลัก เช่น

บิตกันสุดเหวี่ยงสมเป็นมือบิต

ได้พวงมาลัยอีกหอบเบ้อเร่อพร้อมด้วย ช้างแดงอีกจำนวนหนึ่ง

คำสแลงที่เป็นคำซ้ำ ที่พบในข้อมูลนี้ ได้แก่ คำขยาย เช่น

แม่น้ำไรน์ซึ่งใหญ่และกว้างขนาดน้องๆ แม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นงานหมูๆ ใครๆ ก็ทำได้เนะจริง

๒.๓ คำสแลงที่มาจากภาษาอื่น คือมาจากภาษาอังกฤษและภาษาจีน

คำสแลงที่เป็นคำภาษาอังกฤษ ได้แก่ หมวดคำหลัก เช่น

ผู้สื่อข่าวมาต้อนรับ ได้เข้าทักกันหลายเรื่อง

คงไม่ต้องให้เราบรรยายมาก เดี่ยวจะโอเวอร์

คำสแลงที่เป็นคำภาษาจีน ได้แก่ หมวดคำขยาย เช่น

นอกจากจะเป็นเพื่อนซี้กันจริงๆ นั้นแหละ

หอยแครงเค้าสดซิงๆทั้งนั้น

๓. คำภาษาถิ่น

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบข้อมูลใน ๔ หมวด ได้แก่ คำหลัก คำแทน คำขยาย
และคำเสริม

๑) คำหลัก เช่น

ไปตั้งหลักกันที่ขนาสุดท้าย

เสียงฮือฮาจากสมาชิก กทม. บอกว่า แซ่บ

๒) คำแทน เช่น

ข้อยไม่ใช่คนลาวนะ

จริงๆ แล้วข้อนี้ก็หิวเหมือนกันแหละ

- ๓) คำขยาย เช่น
ติดอยู่ที่เป็นของอันนี้แหละ
ของที่นี่แพงหลาย
- ๔) คำเสริม เช่น
ไม่ได้มาจากลำปางเคือ
มีจิตเมตตากันบ้างเคือะ

๔. การใช้อักษรย่อและคำย่อ

๔.๑ การใช้อักษรย่อที่พบในข้อมูลจากงานวิจัยนี้มีเพียงหมวดคำหลัก เช่น
เราจะไปพบกันที่บ่อใน มก.

ความปลอดภัย ย.ท.อย่าห่วง

๔.๒ การใช้คำย่อ ที่พบในข้อมูลของงานวิจัยนี้มี ๒ หมวด คือ คำหลัก
และคำขยาย

- ๑) คำหลัก เช่น
จุดนัดพบของพวกเราอยู่ที่ทำนันทน์
มีตั้งแต่ระดับเกอิฯจนถึงระดับจีบจ้อย
- ๒) คำขยาย
เช่น ยาวซัก ๑๕ เซนเห็นจะได้
มันเป็นปลาเนื้อโอชะขนาดโลกกว่าๆ

๕. การใช้คำภาษาต่างประเทศ

ที่พบในข้อมูลแบ่งเป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ ใช้คำภาษาต่างประเทศ โดยเขียนด้วยภาษาต่างประเทศ ใช้คำภาษาต่างประเทศโดยเขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทย ใช้คำภาษาต่างประเทศทับศัพท์ด้วยภาษาไทยโดยตัดส่วนของคำ และใช้คำภาษาต่างประเทศร่วมกับคำภาษาไทย ดังนี้

๕.๑ เขียนด้วยคำภาษาต่างประเทศ คำประเภหานี้พบหมวดคำหลักเท่านั้น เช่น ส่วนtea นั้นไม่ใช้น้ำชาค่ะ

ขอเวลา clear นิดหน่อย

๕.๒ เขียนทับศัพท์ด้วยคำไทย พบในหมวดคำหลักเท่านั้นเช่นกัน เช่น

ในไกด์บุ้คที่ผมซื้อมา บอกว่าเป็นอาวุธที่ดีที่สุด

มีการเหมารถมาอยู่แล้วเชียร์กันเหยิง

๕.๓ เขียนทับศัพท์ด้วยภาษาไทยโดยตัดส่วนของคำ พบเฉพาะหมวด คำหลัก

เช่น

รถเท็กซี เรียกปั๊บได้ปั๊บไม่ต้องใช้รีโมท

เลนส์เทเลแฟงหูดับ

๕.๔ ใช้คำภาษาต่างประเทศร่วมกับคำภาษาไทย พบในหมวดคำหลักเพียงหมวดเดียว เช่น

มีพนักงานประจำชั้นต่างๆ ที่เรียกว่า เมต (maid) อยู่ทุกชั้น

ขอให้สุขในแพคเกจทัวร์ (package tour)

๖. การใช้คำเลียนเสียง

ที่พบในข้อมูลนี้แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ใช้คำเลียนเสียงแทนคำกริยา และใช้คำเลียนเสียงขยายคำกริยา ดังนี้

๖.๑ ใช้คำเลียนเสียงแทนคำกริยา พบในหมวดคำหลักเพียงหมวดเดียว เช่น

สนใจริงกร้างไปคุยกันได้

ถ้าไม่เชื่อมีหวังถูกฉ้อฉล

๖.๒ ใช้คำเลียนเสียงขยายคำกริยา มีทั้งขยายกริยาของสิ่งมีชีวิตที่เป็นมนุษย์ และไม่ใช่มนุษย์หรือของสิ่งไม่มีชีวิต เช่น

จับขาไก่ฉีกแฉวก ๆ เข้าปาก

ลมบนยอดเขาพัดอุ้ ๆ

เสียงน้ำไหลซู่ซ่า ทำให้นึกอยากลงไป

๓. การใช้คำที่สร้างขึ้นใหม่

ในข้อมูลนี้มี ๒ ลักษณะ ได้แก่ คำซ้อน และคำซ้ำ ดังนี้

๓.๑ คำซ้อนมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ คำซ้อนที่ประกอบด้วยคำ ๒ คำ และคำซ้อนที่ประกอบด้วยคำมากกว่า ๒ คำ เช่น

ลำต้นของต้นไม้เป็นสีดำนสนิทเรียงตัวเป็นแถวแนว

พวกเราเยื้องก้าวไปด้วยความมั่นใจ

เราก้าวอย่างอดทน

พะเนางเนื้ออย่างที่คุณปากคั่นลิ้นคนไทยอย่างมาก

เป็นเสียงแซ่ซ้องร้องเพลงของชาวบ้านนั่นเอง

๓.๒ คำซ้ำมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ ใช้การเขียนคำเดิมซ้ำ เช่น

ปิงมรกต ใหม่ ๆ สด ๆ

มีฝรั่งหัวขาวๆ สาวๆ สวยๆ เปลือยกายอาบแดด

เด็กหนุ่มเฒ่ามั่งท่าทางซื่อซื่อ

ในช่วงเวลาตึกตึกจะเจียบจนน่ากลัว

การใช้วลีในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยพบว่ามี ๒ ลักษณะคือ นามวลีและกริยวลี

๑. นามวลี

นามวลีที่ใช้ในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวนั้นพบว่ามีหน่วยขยายเป็นคำชนิดต่างๆ ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำบ่งชี้ คำบอกบุรุษ และคำบอกลำดับ เช่น

ถ้วยเตี้ยวน่องโก๋เป็นอาหารมีชื่อ

ตึกกรมบ้านเรือนต้องเป็นสไตล์ยุโรป

คนไทยคุ้นเคยกับสปีดของเรือคว้นเจ้าพระยา

ผมใช้บริการของพม่าแอร์ไลน์

เกือบหนึ่งสัปดาห์แบบแข็งแรงทนทานเท่ากับอายุของดิน

เป็นบรรยากาศของการพักผ่อน...และหลีกเลี่ยงอารมณ์ซีเรียส

พวกเรานั่งอยู่หน้ากองไฟกระจัดย่อย

มองไปเห็นชายฝั่งชาวโพลน

๒. กริยวลี

กริยวลีที่ใช้ในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวนั้น พบว่ามีหน่วยขยายเป็นคำชนิดต่างๆ ได้แก่ คำกริยา คำบ่งเวลา คำบอกผู้ทำร่วม คำปฏิเสธ และคำวิเศษณ์ อาทิ

ที่พบมากคือปลิงดูดเลือด
 เรื่องนี้ฮิโตะเบิด
 มันสนุกสนานรื่นเริงซู่ซ่าดีจัง
 ข้าพเจ้าไม่ลืมที่จะบอกลาเจ้าของบ้าน
 ภายในศาลาहरुหรานาคู
 ใครจะบินขึ้นไปไหนก็ขึ้นออกอย่างนั้น
 ขนมหึงรูปร่างแปลกเอากการ
 รูปวาดนี้อาจจะแตกต่างไปจากของเดิม

การใช้ประโยคในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยพบว่ามีประโยค ๓ ชนิด คือ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน นอกจากนี้ยังพบว่ามีประโยคที่บกพร่องปะปนอยู่ใน ๒ ลักษณะ คือ ประโยคไม่สมบูรณ์ และประโยคที่มีหน่วยประโยคเกิน ดังนี้

๑. ประโยคความเดียว

ที่พบในงานวิจัยนี้คือ ประโยคที่มีหน่วยนาม หน่วยกริยา และอาจมีหน่วยเสริมด้วยก็ได้ เช่น

ชาวเลอาศัยอยู่แถบหาดราไวย์
 มันคือวันเวย์เครื่องบินนี้ละ (มีหน่วยเสริม)

๒. ประโยคความรวม

เป็นประโยคที่มีหน่วยกริยาดังแต่ ๒ หน่วยขึ้นไป มีหน่วยนาม ๑ หน่วย หรือมากกว่านั้น และอาจมีหน่วยเสริมและหน่วยเชื่อมอยู่หรือไม่ก็ได้ เช่น

พวกเรานั่งยิ้ม
 หลังจากทีคณะของเรากลับมาจากไหว้พระแล้ว เราก็เลยไปนั่งตก

๓. ประโยคความซ้อน

คือประโยคที่มีหน่วยกริยา ๑ หน่วยนาม ๑ หรือ มากกว่านั้น และอาจมีหน่วยเลือกด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

ชายแก่ที่เราเข้าไปติดต่อ เป็นคนเฝ้าสวนนก
 หัวหน้าสั่งเราว่าให้เดินกันต่อไป

๔. ประโยคไม่สมบูรณ์

คือขาดส่วนสำคัญของประโยค ขาดหน่วยประโยคและขาดข้อความ เช่น

ละครร้องและการแสดงสหศิลป์ เรื่อง "พิพากษาโมรา" เป็นละคร (เรื่อง) หนึ่งของอาจารย์มัทนี

พวกเราห้าคนขึ้นไปถึงยอดดอย กว่าที่จะถึง(พวกเราห้าคน)หอบกันพักใหญ่ แม้ชีวิตที่ผันผ่านแต่ละวันจะเร้าร้อน เร่งรีบและไม่เรียบร้อย (เราก็ต้อง อดทน)

๕. ประโยคที่มีหน่วยประโยคเกิน

คือส่วนของหน่วยเกินและหน่วยประโยคเกิน เช่น

ธุรกิจ(การ)ท่องเที่ยวครึ่งปีหลังนี้ไปได้ไกลแน่ (คำว่า การ เกิน)

ก่อนออกมาจากร้าน**ควร**ต้องตรวจนับเงินทอนให้ดีเสียก่อน (คำว่า **ควร**ต้องเกิน)

จากประสบการณ์ครั้งนั้นได้กลายมาเป็น**ความคิดความเห็น**ใหม่ๆ(คำว่า **ความคิด** **ความเห็น** เกิน)

สิ่งที่น่าสนใจของงานวิจัยนี้ คือ ผู้วิจัยเสนอการแก้ไขรูปประโยคและการใช้คำ ที่ถูกต้อง ซึ่งทำให้งานวิจัยนี้มีความหมายและคุณค่ามากยิ่งขึ้น บทสรุปงานของวิจัยนี้ ผู้วิจัยยังได้สรุปการใช้คำ วลี และประโยคในวารสารเพื่อการท่องเที่ยวโดยจำแนกเป็นข้อๆ ด้วยสำนวนภาษาที่ชวนอ่าน เข้าใจง่าย อันเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและผู้อ่านทั่วไป แม้งานวิจัยเรื่องนี้จะต้องอ้างอิงถึงวารสารที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ก็ตาม แต่สำนวน ภาษาและเรื่องราวต่างๆยังไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก จึงมีประโยชน์สำหรับบุคคลหรือ หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำวารสารเพื่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาภาษาไทย ทางโทรทัศน์และนิตยสารไทย*

สุระ คามาพงษ์

ภาษาโฆษณาเป็นภาษาเฉพาะกิจประเภทหนึ่งซึ่งมีกลวิธีการใช้
ถ้อยคำภาษาแตกต่างไปจากภาษาปกติ ได้แก่ การใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ
การใช้คำสแลง การใช้คำต่างประเทศ และการใช้คำที่มีความหมายไม่
สอดคล้องกัน กลวิธีใช้คำดังกล่าวนี้มีลักษณะแตกต่างกันทางสื่อโทรทัศน์
สื่อนิตยสารและยังแตกต่างกันในการโฆษณาสินค้าแต่ละประเภทอีกด้วย

งานวิจัยชื่อ “กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาภาษาไทยทางโทรทัศน์และ
นิตยสารไทย” เป็นวิทยานิพนธ์ของนายศักดิ์สิทธิ์ ลิ้มกุลาคมน์ ซึ่งได้เสนอต่อบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๖

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจุบันการโฆษณามีบทบาทในสังคมไทย เพราะ
มีการแข่งขันทางการค้า การบริการมากมาย ซึ่งใช้การโฆษณาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง
ในการต่อสู้กับคู่แข่งเพื่อให้ผู้บริโภคนิยมใช้สินค้าหรือบริการนั้นๆ หัวใจสำคัญของ

* ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด รายงานจาก ศักดิ์สิทธิ์
ลิ้มกุลาคมน์, “กลวิธี การใช้คำในภาษาโฆษณาภาษาไทยทางโทรทัศน์และนิตยสารไทย,”
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

การโฆษณาคือภาษาที่โน้มน้าวใจผู้บริโภค ภาษาที่ใช้ในการโฆษณาหรือที่เรียกว่า ภาษาโฆษณา จึงมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารทั่วไป และเป็นภาษาที่เผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ ๒ ประการ คือ กลวิธีการใช้คำมีความแตกต่างกันในภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสาร และกลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาแปรไปตามประเภทสินค้า

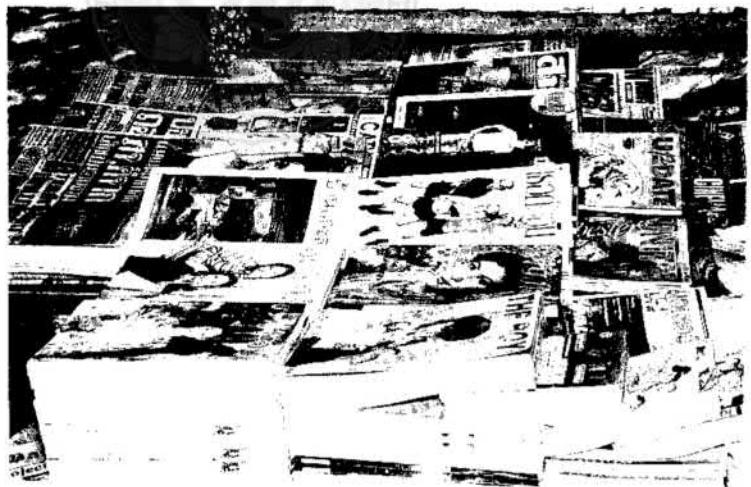
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้คำในแง่การใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ การใช้คำสแลง การใช้คำต่างประเทศ และการใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกันในภาษาโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์และนิตยสาร

๒. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการใช้คำในแง่ต่างๆดังกล่าวในการโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์และนิตยสาร

๓. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการใช้คำในแง่ต่างๆดังกล่าวในการโฆษณาสินค้าต่างประเภท

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะโฆษณาในสื่อโทรทัศน์และนิตยสารของไทยในช่วงเวลาระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๐ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๒ โดยศึกษาเฉพาะภาษาที่ใช้ในการโฆษณาสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่รวมการโฆษณาประเภทบริการ และศึกษาเฉพาะภาษาโฆษณาซึ่งเป็นรูปเขียน มิได้ศึกษารูปแสดงของภาษา ซึ่งมี

ลักษณะทางเสียงหรือรูปอักษร ผู้วิจัยศึกษาภาษาโฆษณาทุกส่วนในข้อความโฆษณาชิ้นหนึ่งๆ กล่าวคือ ในสื่อโทรทัศน์ก็จะเริ่มตั้งแต่ต้นจนจบ ในนิตยสารก็จะเริ่มตั้งแต่พาดหัว รายละเอียดไปจนจบส่วนลงท้าย ยกเว้นส่วนที่เป็นชื่อและที่อยู่ของบริษัทเจ้าของสินค้า นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะโฆษณาที่มุ่งให้ข่าวสารต่างๆ ไปของสินค้าหรือภาพพจน์ของสินค้า ไม่ได้ศึกษาโฆษณาที่ส่งเสริมการขายด้วยการลดราคา แลกซื้อ และเสนอของรางวัล

ผู้วิจัยคาดว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการใช้คำแบบต่างๆ ในภาษาเฉพาะกิจของไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนภาษาโฆษณาในสื่อโทรทัศน์และนิตยสาร เป็นแนวทางในการศึกษาภาษาโฆษณาในสื่ออื่นๆ และเสริมความรู้เกี่ยวกับสากลลักษณะของการโฆษณา

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย ได้แก่ เทปวิดีโอบันทึกโฆษณา และแผ่นโฆษณาทางนิตยสาร ซึ่งยืมจากบริษัทประกันแอนด์ เอฟซีบี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทโฆษณาแห่งหนึ่ง โดยได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทปวิดีโอบันทึกโฆษณาจำนวน ๔๐ ม้วน บันทึกโฆษณาสินค้าม้วนละประเภทไม่ซ้ำกัน รวมเทปโฆษณาสินค้า ๓๘ ประเภท กับประเภทเบ็ดเตล็ดอีก ๒ ม้วน ซึ่งออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๓, ๕, ๗ และ ๙ ในช่วงเวลาตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๓๐ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๒ เทปแต่ละม้วนมีบทโฆษณาประมาณ ๓๐-๑๐๐ เรื่อง ผู้วิจัยให้เหตุผลในการเลือกเทปวิดีโอบันทึกโฆษณาดังกล่าวว่าเพราะมีเนื้อหาครอบคลุมโฆษณาทุกประเภทสินค้า จึงเป็นตัวแทนที่ใช้ศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนงานโฆษณาทางนิตยสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมแผ่นโฆษณาทางนิตยสารจำนวน ๒๐ แผ่น ซึ่งรวบรวมโฆษณาสินค้าต่างๆ ไปทุกประเภทเรียงลำดับตามวัน เดือน ปี ที่ลงโฆษณาสินค้าทุกประเภทจากนิตยสารหลายๆ ฉบับ ได้แก่ โฆษณาจากนิตยสารการเงินธนาคาร หมอชาวบ้าน คู่แข่ง คู่สร้างคู่สม ขวัญเรือน หญิงไทย ลลนา แพรว เจ้าแก้ว ผู้หญิง แม่บ้าน HELLO กุลสตรี ดิฉัน แก้ว สกุลไทย ฟอรั่มล่าดารภาพ STARPICS ดอกเบ๊ย แม่และเด็ก แม่บ้านทันสมัย นะคะ วัยหวาน ผู้จัดการ ผู้จัดการรายเดือน รักลูก สารคดี กรุงเทพ ๓๐ IMAGE คลังสมอง และนักเลง มอเตอร์ไซด์ และเป็นโฆษณาในช่วงเวลาตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๓๐ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๒

ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 ขั้นแรก จากเทปวีดิโอโฆษณา จะเลือกบทโฆษณาเฉพาะ ๓ เรื่องสุดท้าย
 ของแต่ละม้วน ถ้าหากเรื่องใดมีคุณสมบัติไม่ตรงตามขอบเขตของข้อมูลที่กำหนดไว้ ก็
 จะเลือกเรื่องในลำดับถัดขึ้นไปอีกจนครบ ๓ เรื่องในแต่ละม้วน รวมบทโฆษณาที่สุ่มตัวอย่าง
 ได้ทั้งหมด ๑๒๐ เรื่อง

ขั้นที่สอง จากแผ่นโฆษณาทางนิตยสาร จะเลือกบทโฆษณาสินค้าตรงกับบท
 โฆษณาทางโทรทัศน์ที่เลือกไว้ในขั้นแรกเท่านั้น รวมบทโฆษณาที่คัดเลือกได้ทั้งหมด ๑๒๐
 เรื่อง เช่นเดียวกับบทโฆษณาทางโทรทัศน์

๒. การจัดการกับข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยนำมาจำแนกประเภทและจัดระเบียบตามขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นแรก ถอดคำพูดโฆษณาจากวีดิโอ แล้วรวมไว้ด้วยกันทั้งหมด

ขั้นที่สอง แยกตามประเภทของกลวิธีและตามประเภทของสื่อโฆษณา เช่น กล
 วิธีการใช้คำสัมผัสที่พบทั้งหมดในสื่อโทรทัศน์ ก็นำมารวมไว้ด้วยกัน ส่วนที่พบทั้งหมด
 ในสื่อนิตยสารก็นำมารวมไว้อีกกลุ่มหนึ่งไม่ปะปนกัน โดยลอกข้อความที่แสดงการใช้
 กลวิธีต่างๆ ลงบันทึกรายการ

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแยกออกตามประเภทของกลวิธีและตามประเภทของ
 สื่อโฆษณาแล้วนั้น มีขั้นตอนดังนี้

- ๑) การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาแต่ละด้าน
- ๒) นับความถี่ของกลวิธีในการใช้คำจากโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์และนิตยสาร
- ๓) เปรียบเทียบการใช้กลวิธีทั้งหมดในสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสาร
- ๔) แบ่งประเภทสินค้าออกเป็น ๔ ประเภท เพื่อดูลักษณะการใช้กลวิธีทาง
 ภาษาในสินค้าแต่ละประเภท
- ๕) นับความถี่ของกลวิธีในการใช้คำจากโฆษณาสินค้าทั้ง ๔ ประเภท
- ๖) เปรียบเทียบการใช้กลวิธีทั้งหมดในโฆษณาสินค้าแต่ละประเภทใน สื่อ
 โทรทัศน์และนิตยสาร โดยวิเคราะห์เทคนิคการใช้คำ ได้แก่ การใช้คำสัมผัส การ
 ซ้ำรูปคำ การใช้คำสแลง การใช้คำต่างประเทศ การใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน

ผลของการวิจัย

๑. กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสาร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณา ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ การใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ การใช้คำสแลง การใช้คำต่างประเทศ การใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน ล้วนทำให้ภาษาโฆษณาต่างไปจากภาษาปกติ เทคนิคที่เด่นใช้มากที่สุด คือการใช้คำสัมผัส เทคนิคนี้มีความถี่ในการปรากฏสูงสุดทั้งทางสื่อโทรทัศน์และนิตยสาร

๑.๑ การใช้คำสัมผัส ลักษณะของสัมผัสที่ผู้วิจัยพบในภาษาโฆษณานั้น มีลักษณะคล้ายกับสัมผัสในบทกลอนหรือร้อยกรอง แต่ไม่มีแบบแผนของสัมผัสที่แน่นอนตายตัวเหมือนร้อยกรอง อาจกล่าวได้ว่าภาษาโฆษณามีลักษณะเป็นร้อยแก้วที่มีสัมผัส นอกจากนั้นสัมผัสในภาษาโฆษณายังมีลักษณะคล้ายกับสัมผัสในภาษาข่าวก็พ้ออีกด้วย ดังนั้นสัมผัสจึงทำให้ภาษาโฆษณาและภาษาข่าวก็พ้อมีความคล้ายคลึงกัน ในบางส่วน ลักษณะของสัมผัสในภาษาโฆษณาแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ

ในแง่ของสัมผัสสระนั้น เป็นการใช้คำคล้องจองที่มีเสียงสระและมาตราสะกดอย่างเดียวกัน เช่น ผา - ผ้า ใน “เพียงครึ่งผา ผ้าสะอาดสดใส”

ขาว - พรขาว ใน “แพชั้นขาว พรขาวเสน่ห์” ฯลฯ

ส่วนสัมผัสพยัญชนะเป็นการใช้คำคล้องจองที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน เช่น ทาง - ที่ - ท้า - ทาย ใน “หนทางใหม่ที่ท้าทาย” หรือคำว่า คุณ - คำ - คริม ใน “มากคุณคำคริมนวดผม” ฯลฯ

๑.๒ การซ้ำรูปคำ ในเรื่องของการซ้ำรูปคำ ผู้วิจัยพบว่า การซ้ำรูปคำในภาษาโฆษณามีลักษณะต่างจากคำซ้ำโดยทั่วไปและไม่มีใช้ในภาษาปกติ กล่าวคือ การซ้ำรูปคำในภาษาโฆษณาอาจซ้ำคำเดิมมากกว่า ๒ ครั้งขึ้นไป เช่น เย็นๆๆๆ (ชื่อครีมน้ำหนัก) ในขณะที่ การซ้ำในภาษาปกติจะซ้ำเพียง ๒ ครั้งเท่านั้น เช่น จริงๆ คี๊ ฯลฯ

นอกจากนั้น ภาษาโฆษณามีการซ้ำรูปคำโดยมีคำอื่นหรือการหยุดมาคั่นเป็นช่วงๆ เช่น “ร้อนแสงอาทิตย์แล้วยังร้อนไอเลิยร้อนเครื่องจักร ร้อนความแน่นขนัดร้อนอารมณ์” ฯลฯ ผิดกับคำซ้ำในภาษาปกติที่ซ้ำคำต่อเนื่องกันทันทีโดยไม่มีคำอื่นหรือการหยุดมาคั่นไว้

ยิ่งกว่านั้น การซ้ำรูปคำในภาษาโฆษณายังอาจเป็นการซ้ำทั้งวลีหรือประโยคก็ได้ เช่น

เหมือนคุณ ใน “อยากได้ที่หอมเหมือนคุณ สดชื่นเหมือนคุณ” ฯลฯ แต่การซ้ำรูปคำในภาษาปกติเป็นการซ้ำเพียงระดับ “คำ” เท่านั้น

๑.๓ การใช้คำสแลง สำหรับคำสแลงที่ใช้ในภาษาโฆษณา ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับคำสแลงที่ใช้ในข่าวกีฬาหรือที่ผู้วิจัยสังเกตว่าใช้ในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน กล่าวคือ เป็นการใช้คำที่แปรไปจากภาษาปกติ ซึ่งอาจจะเป็นทางด้านเสียง การเขียน หรือความหมาย ผู้วิจัยแบ่งคำสแลงเป็น ๒ ชนิด คือ คำสแลงแท้ และคำสแลงไม่แท้ คำสแลงแท้ คือ คำที่มีความหมายสแลงด้วยรูปคำนั้นๆ เอง ไม่ว่าจะอยู่ตามลำพังหรือปรากฏในบริบทใดก็ตาม เช่น “มาดผู้ชนะ” อาฮู ใน “ลองหน่อยซิแล้วจะ...อาฮู” เป็นสแลงโดยบริบท ซึ่งถ้าคำๆ นั้นปรากฏตามลำพัง อาจจะไม่ใช้คำสแลงก็ได้ เช่น เฉียว ใน “เฉียวอารมณ์คุณวันนี้” เปรี๊ยะเล็กๆ ใน “เปรี๊ยะเล็กๆ กับยีนส์ตัวโปรด” ฯลฯ คำสแลงไม่แท้มีความถี่ในการปรากฏมากกว่าคำสแลงแท้

๑.๔ การใช้คำต่างประเทศ ในแง่การใช้คำต่างประเทศในภาษาโฆษณา ซึ่งเป็นการใช้คำที่มาจากภาษาอังกฤษหรือภาษายุโรปอื่นๆ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า คำที่จะนับเป็นคำต่างประเทศในภาษาโฆษณาต้องเป็นคำที่ยังไม่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาไทย คือ ยังไม่มีใช้ในภาษาไทยทั่วไปนั่นเอง อาจเขียนด้วยอักษรโรมันหรือทับศัพท์เป็นภาษาไทยก็ได้ ตัวอย่าง เช่น Enteric Coat ใน “เคลือบเมื่อยาด้วยกรรมวิธี Enteric Coat” หรือ ไพโรคโทน โอลามีน ใน “เซมพูขจัดรังแคสมไพโรคโทน โอลามีน” ฯลฯ

๑.๕ การใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน ลักษณะของกลวิธีสุดท้ายนี้ เป็นการนำเอาคำหรือกลุ่มคำหนึ่งไปประกอบคำหรือกลุ่มคำอื่น แล้วทำให้ความหมายไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้หลายคำหรือกลุ่มคำโดยปกติจะไม่ปรากฏร่วมกัน นับเป็นการใช้ภาษาอีกประการหนึ่ง เช่น คำว่า ตม กับ สะอาด ใน ตมยังสะอาดล้าลึก

๒. เปรียบเทียบกลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสาร

การเปรียบเทียบกลวิธีการใช้คำต่างๆ ในภาษาโฆษณา ทางโทรทัศน์ และนิตยสารนั้น ผู้วิจัยพบว่าความถี่ในการใช้กลวิธีต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาโดยแยกการใช้กลวิธีทีละชนิด ก็พบว่าความถี่ในการใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ การใช้คำสแลงและการใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกัน ในภาษาโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ และนิตยสาร ก็มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน มีเพียงกลวิธีเดียว คือ การใช้คำต่างประเทศเท่านั้นที่ปรากฏความแตกต่างกันในสื่อทั้ง ๒ ประเภทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยภาษาโฆษณาทางนิตยสารมีความถี่ในการใช้คำต่างประเทศมากกว่าทางโทรทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโฆษณาทางโทรทัศน์ถูกจำกัดการใช้คำต่างประเทศโดยข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์(กบว.) ผลการวิเคราะห์นี้อาจกล่าวได้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้วภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสารมีกลวิธีการใช้คำไม่แตกต่างกัน

นอกจากเปรียบเทียบกลวิธีการใช้คำในสื่อทั้งสองแล้ว ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์กลวิธีการใช้คำในแต่ละสื่อตามประเภทของสินค้าที่โฆษณาอีกด้วย โดยแบ่งประเภทของสินค้าออกเป็น ๔ ประเภท ผู้วิจัยพบว่าในสื่อโทรทัศน์ ความถี่ในการใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ คำสแลง คำต่างประเทศ และคำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกันในการโฆษณาสินค้าแต่ละประเภททางสื่อโทรทัศน์มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในนิตยสารพบว่า การใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำและการใช้คำต่างประเทศในการโฆษณาสินค้าต่างประเภทกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การใช้คำสแลงและคำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกันตามประเภทของสินค้าในสื่อนี้มีความถี่ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

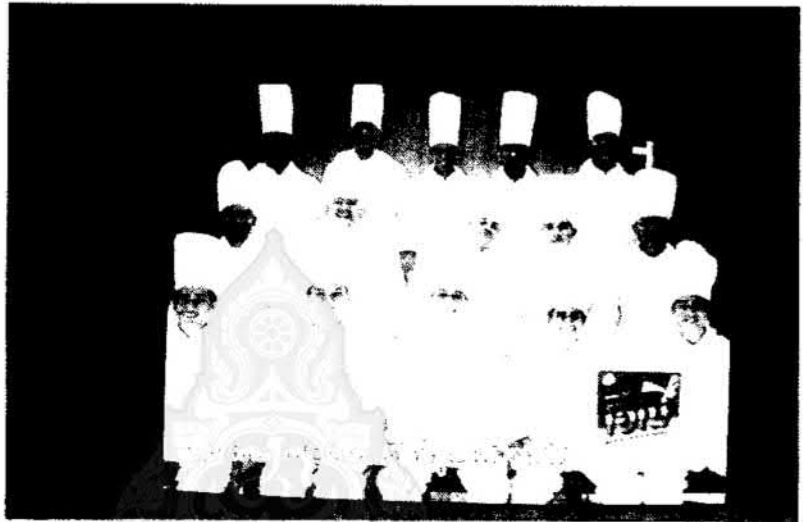
จากความเชื่อของคนส่วนใหญ่ว่า ภาษาโฆษณาอาจแปรตามประเภทของสื่อที่ใช้โฆษณา งานวิจัยนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ผลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนความเชื่อดังกล่าว เพราะการใช้คำไม่ว่าจะพิจารณาโดยรวมกลวิธีทุกชนิดหรือแยกพิจารณาทีละชนิดในภาษาโฆษณาทางสื่อทั้งสองประเภทนั้น ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อย่างไรก็ตาม แม้กลวิธีการใช้คำส่วนใหญ่ในภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสารจะไม่ต่างกัน แต่มีข้อที่น่าสังเกต ๒ ประการ คือ

๑. จำนวนคำโฆษณาในสื่อโทรทัศน์น้อยกว่านิตยสารถึงเท่าตัว (โทรทัศน์

๔,๑๐๐ คำ นิตยสาร ๘,๗๘๒ คำ)

๒. การใช้กลวิธีทุกประเภท หากพิจารณาจากค่าเปอร์เซ็นต์ พบว่าในสื่อโทรทัศน์ใช้สูงกว่าสื่อนิตยสาร ยกเว้นการใช้คำต่างประเทศเท่านั้น กล่าวคือ ในเรื่องการใช้คำสัมผัส ในสื่อโทรทัศน์ใช้มากกว่านิตยสาร ๑.๔% การซ้ำรูปคำในโทรทัศน์ใช้มากกว่า ๐.๖% การใช้คำสแลงในโทรทัศน์ใช้มากกว่า ๐.๑๒% และการใช้คำที่มีความหมายไม่สอดคล้องกันในโทรทัศน์ใช้มากกว่า ๐.๑๙%

ข้อสังเกตประการแรก อาจอธิบายได้ว่าโฆษณาทางโทรทัศน์ ส่วนใหญ่จะใช้เทคนิคทางอวัจนภาษา เช่น ภาษาการเคลื่อนไหว ท่าทางตัวแสดง แสง สี เสียงประกอบ ฯลฯ ในการสื่อความโดยใช้วัจนภาษานำนวนน้อยเท่าที่จำเป็น หรืออาจไม่ใช้เลยก็มี ซึ่งผู้ชมก็สามารถรับสารที่โฆษณานั้นได้ ในขณะที่โฆษณาทางนิตยสารใช้เทคนิคทางด้านอวัจนภาษาได้น้อยกว่าสื่อโทรทัศน์ เพราะเป็นเพียงภาพนิ่งภาพเดียว ดังนั้นจึงต้องใช้วัจนภาษาในการสื่อความเป็นส่วนใหญ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจำนวนคำโฆษณาในสื่อโทรทัศน์จึงน้อยกว่านิตยสาร

ข้อสังเกตประการที่สอง อาจอธิบายได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อโฆษณาที่มีราคาแพงที่สุด ทำให้ผู้ผลิตโฆษณาต้องจัดที่กินเวลาน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วย ภาษาโฆษณาจึงต้องสั้นกระชับและสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชมได้ทันที ในการนี้ นักเขียนโฆษณาจึงต้องหุ่ทุกกลวิธีในการใช้คำออกมาอย่างเต็มที่ และพยายามใช้คำธรรมดาจำนวนน้อย แต่ทางด้านสื่อนิตยสารนั้นไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และมีเนื้อที่พอจะพรรณนาคำโฆษณาได้ยืดเยื้อกว่าสื่อโทรทัศน์ โดยอาจใช้กลวิธีทางภาษาในจำนวน

ที่มากกว่าสื่อโทรทัศน์ แต่ถ้าเทียบค่าเปอร์เซ็นต์ในการใช้กลวิธีแล้วจะต่ำกว่าสื่อโทรทัศน์ ด้วยเหตุที่นิตยสารใช้คำธรรมดาตามากกว่านั่นเอง

ในการโฆษณาสินค้าต่างประเภทมักจะมีกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันด้วย เช่น การโฆษณาชุดชั้นในสตรี กลุ่มเป้าหมายก็จะเป็นผู้หญิง โฆษณาเหล้า กลุ่มเป้าหมายก็มักจะเป็นผู้ชาย โดยทฤษฎีแล้วถ้ากลุ่มเป้าหมายต่างกันก็จะใช้ภาษาในการโฆษณาที่ต่างกันด้วย ฉะนั้นกรณีที่พบว่าการใช้คำสัมผัส การซ้ำรูปคำ และคำต่างประเทศทางสื่อ นิตยสารในการโฆษณาสินค้าต่างประเภทกันมีความถี่ในการปรากฏที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น อาจจะเนื่องมาจากประเภทของสินค้าที่โฆษณามีกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันออกไป ทำให้ผู้เขียนโฆษณาต้องกลั่นกรองภาษาให้เหมาะสมตามประเภทของสินค้า เช่น โฆษณาชุดชั้นในสตรี ผู้เขียนโฆษณาอาจเลือกใช้ภาษาที่อ่อนหวาน มีสัมผัสมาก ถ้าโฆษณายาก็อาจจะบอกชื่อตัวยาสูตรต่างๆ เป็นคำต่างประเทศมากเป็นพิเศษ ประกอบกับสื่อ นิตยสารนั้นมีอิสระมากกว่าสื่อโทรทัศน์ในการเลือกใช้ถ้อยคำโฆษณา ความแตกต่างในการใช้คำโฆษณาตามประเภทของสินค้าจึงเกิดขึ้นในสื่อ นิตยสารดังกล่าว

สิ่งที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การสร้างระบบสัญลักษณ์ของสินค้าอันเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายจดจำสินค้า และเกิดความผูกพันได้ด้วยจิตใต้สำนึก ในเรื่องนี้ต้องอาศัยอวัจนภาษา คือ เรื่องของสี ในโฆษณาทางสื่อที่ให้ภาพสีได้ เช่น โทรทัศน์ นิตยสาร ฯลฯ ถ้าหีบห่อผลิตภัณฑ์ (package) เป็นสีใด นักโฆษณาก็มักจะใช้สีนั้นในการสร้างฉากหรือเสื้อผ้าตัวแสดง เช่น โฆษณาเครื่องดื่มบำรุงยี่ห้อหนึ่ง ตัวแสดงที่เป็นตัวเอกของเรื่องจะใส่เสื้อผ้าสีเขียว อันเป็นสีของหีบห่อผลิตภัณฑ์ยี่ห้อ นั้นโดยตลอดทุกเรื่องที่โฆษณา

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การศึกษาพฤติกรรมการใช้คำในภาษาโฆษณาทางโทรทัศน์และนิตยสารที่ผู้วิจัยเสนอมานี้ เป็นเพียงการศึกษาการใช้ภาษาส่วนหนึ่งของภาษาโฆษณาเท่านั้น ยังมีการใช้ภาษาโฆษณาในสื่ออื่นๆซึ่งผู้สนใจอาจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีก

ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของการ เสนอข่าวโทรทัศน์*

สุระ คามาทพงษ์

การอ่านข่าวของสถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๓ ช่อง ๕ ช่อง ๙ และ
ช่อง ๗ มีข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาไทยทั้งข่าวในประเทศ ข่าว-
ต่างประเทศ และข่าวกีฬา ลักษณะของข้อบกพร่องมี ๒ ลักษณะ คือ
ข้อบกพร่องในการใช้คำ สำนวน หรือข้อความ และข้อบกพร่องในการ
วางตำแหน่งของคำหรือกลุ่มคำ สถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๙ มีข้อบกพร่อง
ในทั้งสองลักษณะมากที่สุด สถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๓ และช่อง ๕ มีข้อ-
บกพร่องในลักษณะแรกน้อยที่สุด ส่วนสถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๗ มีข้อ-
บกพร่องในลักษณะหลังน้อยที่สุด สาเหตุของข้อบกพร่องดังกล่าวเกิด
จากผู้เขียนข่าวมีความรู้ทางภาษาไทยไม่เพียงพอ ผู้อ่านข่าวมีเวลา
เตรียมตัวน้อย และอิทธิพลจากภาษาอังกฤษที่มีต่อภาษาไทย

* ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด รายงานจาก วรณฉวี
อุดมสวัสดิ์, "การศึกษาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์",
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ๒๕๒๗.

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนอีกอย่างหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมไทย โทรทัศน์แต่ละช่องจะจัดแบ่งเวลาเสนอรายการต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าประชาชนจะนิยมชมชอบ ในบรรดา รายการต่าง ๆ ของโทรทัศน์นั้น ข่าวก็เป็นอีกรายการหนึ่งที่ประชาชนนิยมมากในปัจจุบัน

ในบรรดาสื่อสารมวลชน โทรทัศน์จะมีข้อได้เปรียบกว่าสื่ออย่างอื่น ๆ คือ สามารถสื่อภาพ เสียง และถ้อยคำภาษาให้แก่ผู้ชมได้พร้อม ๆ กันไป การที่ผู้ชมจะเข้าใจ ภาพหรือเรื่องราวได้มากเพียงใดขึ้นอยู่กับถ้อยคำภาษาที่สื่อสารด้วย **วรรณฉวี อุคมสวัสดิ์** ได้วิจัย“การใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางโทรทัศน์” เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พุทธศักราช ๒๕๒๗

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อบกพร่องของการใช้ ภาษาไทยในการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ ซึ่งคาดว่าการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ทราบ ข้อบกพร่องของการใช้ภาษาไทยในการเสนอข่าวแล้วยังจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนภาษาไทย ผู้เขียนข่าว และผู้สนใจภาษาไทยทั่วไปอีกด้วย

จุดมุ่งหมายในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะลักษณะของข้อบกพร่องในด้าน ความหมายของคำและการลำดับคำ ไม่ได้ศึกษาความผิดพลาดของการสะกดการันต์ เพราะเอกสารการรายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ไม่ได้แพร่หลายไปสู่ประชาชน ข้อมูลที่ นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้จากเอกสารรายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ ๔ สถานี คือ สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ อสมท. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ สถานี โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๕ และสถานีโทรทัศน์องค์การสื่อสารมวลชนแห่งชาติช่อง ๙ ซึ่งข่าวทั้งหมดออกอากาศระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

ข้อบกพร่องในการใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาที่สื่อความหมายไม่ตรง หรือ ไม่สมบูรณ์ตามต้องการในทัศนะของผู้วิจัย

ข่าวทางโทรทัศน์ หมายถึง รายงานของเหตุการณ์สำคัญๆที่เกิดขึ้นภายใน ประเทศและต่างประเทศ จะจัดออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ตั้งแต่เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึงประมาณเวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกาของทุกวัน

ข่าวในประเทศ หมายถึง ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวยุทธการ ประกาศและ แถลงการณ์ของทางราชการ ข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง ข่าวเศรษฐกิจการค้า ข่าวสังคมที่เป็นเรื่องราวของเหตุการณ์ภายในประเทศ

ข่าวกีฬา หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับการกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สถานีโทรทัศน์ หมายถึง สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ สถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ และสถานีโทรทัศน์องค์การสื่อสารมวลชนแห่งชาติช่อง ๔

เกณฑ์ในการศึกษา

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเอกสารรายงานข่าวแล้วนำมา แยกกลุ่มออกเป็น ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ และข่าวกีฬา แล้วสร้างเกณฑ์ในการศึกษาข้อบกพร่อง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้เกณฑ์ดังนี้

๑. ความบกพร่องทางด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความ ได้แก่
 - ๑.๑ ใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความไม่ตรงความหมาย
 - ๑.๒ ใช้คำหรือข้อความกำกวม
 - ๑.๓ ใช้คำหรือสำนวนผิดเพี้ยนไปจากภาษาที่รับรองกัน
 - ๑.๔ ใช้คำหรือสำนวนซึ่งยังไม่ได้ใช้กันอย่างกว้างขวาง
 - ๑.๕ ใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความที่ไม่จำเป็น
 - ๑.๖ การขาดคำหรือกลุ่มคำอันเป็นเหตุให้ข้อความไม่สมบูรณ์
 - ๑.๗ ใช้คำหรือสำนวนที่เป็นเรื่องเฉพาะวิชาการ
 - ๑.๘ ใช้คำย่อ อักษรย่อ
 - ๑.๙ ใช้คำหรือสำนวนไม่สุภาพ
 - ๑.๑๐ ใช้ราชาศัพท์ผิด
๒. ความบกพร่องทางด้านการวางตำแหน่งคำหรือข้อความ ได้แก่
 - ๒.๑ การเรียงลำดับคำในข้อความผิดที่
 - ๒.๒ การเรียงลำดับกลุ่มคำในข้อความผิดที่
 - ๒.๓ การเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง

ผลการศึกษาวิจัย

ในการใช้ภาษาไทยของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ พบลักษณะความบกพร่องอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. ความบกพร่องทางด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความ
๒. ความบกพร่องทางด้านการวางตำแหน่งคำหรือกลุ่มคำ

๑. ความบกพร่องทางด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความ

พบลักษณะความบกพร่องด้านการใช้คำ สำนวนหรือข้อความของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ มากที่สุดคือ จำนวน ๔๐๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖๔ และข้อบกพร่องของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓, ๔ พบน้อยที่สุดจำนวน ๖๕๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒๔ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ การใช้คำหรือสำนวนไม่ตรงความหมาย ความบกพร่องดังกล่าวปรากฏอยู่ในส่วนของภาคประธานและภาคแสดง ซึ่งพบมากที่สุด ๗๔ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ และความบกพร่องลักษณะนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ และ ๔ คือ ๖๐ ครั้ง เช่น

มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยแก่นายกรัฐมนตรีอังกฤษจะต้องให้
รัดกุม (ควรใช้คำว่า มาตรการ แทน)

๑.๒ การใช้คำหรือข้อความกำกวม พบว่ามีการใช้คำไม่ตรงความหมาย การใช้คำขาดหรือคำเกินและการวางคำผิดที่ทำให้ความหมายกำกวม ความบกพร่องชนิดนี้พบมากที่สุด ๘๒ ครั้ง ในข่าวสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ และ ๔ คือจำนวน ๕๐ ครั้ง เช่น

ในตอนสายวันนี้ได้มีพิธีเปิดตลาดราคาถูก (ควรเป็น ตลาดสินค้าราคาถูก)

๑.๓ การใช้คำหรือสำนวนผิดเพี้ยนไปจากภาษาที่รับรองกัน พบว่าผู้เขียนข่าวเปลี่ยนคำบางคำ เพิ่มคำบางคำ ทำให้คำหรือสำนวนนั้นผิดเพี้ยนไปจากภาษาที่ใช้กันโดยทั่วไป ข้อบกพร่องชนิดนี้พบมากที่สุดคือ จำนวน ๖๖ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ และ ๔ คือจำนวน ๕๖ ครั้ง เช่น

กรมตำรวจพยายามทุกวิถีทางที่จะเผด็จทุกข์บำรุงสุข (ควรเป็น บำบัด)

๑.๔ การใช้คำหรือสำนวนซึ่งยังไม่ได้ใช้กันอย่างกว้างขวาง พบว่าข่าวโทรทัศน์ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งที่มีคำไทยใช้กันอยู่แล้ว ใช้ข้อความที่มีลักษณะไม่เป็นภาษาไทย และใช้คำศัพท์เฉพาะวิชา ลักษณะความบกพร่องชนิดนี้ พบมากที่สุด

จำนวน ๒๑๐ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๕ และพบข้อบกพร่องนี้น้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๗ คือจำนวน ๑๑๘ ครั้ง เช่น

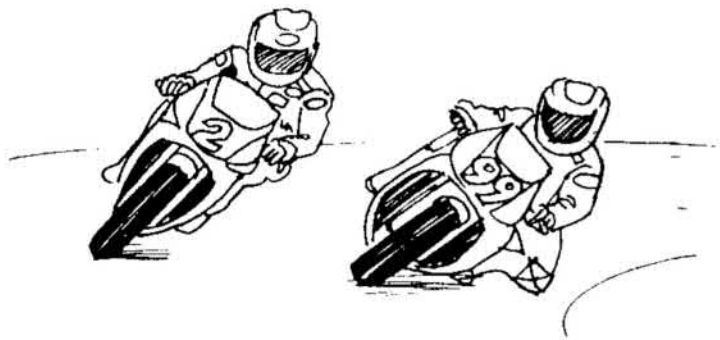
นคร มหาคม แห่งทีมยามาฮา เป็นผู้เร่งสปีดนำไปก่อน (ควรเปลี่ยนเป็น
ความเร็ว)

ปัญหาจราจรนำมาซึ่งปัญหาอื่น ๆ อีกหลายอย่าง (ควรแก้เป็น ทำให้เกิด
ปัญหา อีกหลายอย่าง)

๑.๕ การใช้คำหรือสำนวนที่ไม่จำเป็น ผู้เขียนใช้คำหรือกลุ่มคำ ซึ่งบอกความ
หมายที่ชัดเจนอยู่แล้ว และใช้คำหรือกลุ่มคำใหม่ขยายเข้าไปอีกจนเกินความจำเป็น
ลักษณะความบกพร่องชนิดนี้พบมากที่สุดจำนวน ๑๔๒ ครั้งในข่าวของสถานีโทรทัศน์
ช่อง ๕ และพบข้อบกพร่อง ชนิดนี้น้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๓ และ ๔
คือจำนวน ๘๔ ครั้ง เช่น

ริต้า มาร์ซิติโอ จากประเทศอิตาลี พุ่งเข้าเส้นชัยเป็นอันดับแรก **ครองความ
ชนะเลิศ อันดับที่ ๑** (ควรแก้เป็น พุ่งเข้าเส้นชัยเป็นอันดับแรก **ได้รับ
รางวัลชนะเลิศไป**)

ตำรวจจีนได้ทำการจับกุมตัวนายปีเตอร์ แอนโตโน (ควรแก้เป็นตำรวจจีน
ได้จับกุมตัวนายปีเตอร์ แอนโตโน)

๑.๖ การขาดคำหรือกลุ่มคำอันเป็นเหตุให้ข้อความไม่สมบูรณ์ พบว่าข้อความ
จะขาดบทประธาน บทกรรม บทกริยา และการขาดคำเชื่อม ข้อบกพร่องชนิดนี้พบมาก
ที่สุดคือจำนวน ๖๔ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และพบข้อบกพร่องนี้
น้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ คือจำนวน ๔๐ ครั้ง เช่น

เครื่องบินตกนั้นเป็นเครื่องบินที่อายุการใช้งานนานแล้ว (ควรแก้เป็นเครื่องบิน
ที่ใช้การมานานแล้ว)

๑.๗ ในการใช้คำหรือสำนวนที่เป็นเรื่องวิชาการ พบว่าผู้เขียนข่าวใช้ศัพท์วิชา
การทำให้บุคคลทั่วไปไม่ทราบความหมายของคำหรือสำนวนนั้น ข้อบกพร่องนี้พบมาก
ที่สุดจำนวน ๗๕ ครั้งในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อย
ที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ จำนวน ๓๗ ครั้ง เช่น

ข้อเสนอของประชาคมตลาดร่วมยุโรป การเมืองในโปแลนด์ได้ครอบงำ
บรรยากาศในสำนักวาติกัน

๑.๘ การใช้คำย่อหรืออักษรย่อ ซึ่งไม่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป ผู้เขียนข่าว
ใช้คำย่อ อักษรย่อที่คนทั่วไปไม่ทราบคำเต็ม ความบกพร่องชนิดนี้พบมากที่สุดจำนวน
๗๐ ครั้ง ในข่าวของสถานี โทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าว
ของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ จำนวน ๔๑ ครั้ง เช่น

สมเด็จพระเจ้าตากทรงนำกองทัพอำมาตย์โพธิ์สามต้น (ควรแก้เป็น

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช)

นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมโครงการ ก.ส.ช. (ควรแก้เป็น

โครงการการสร้างงานในชนบท)

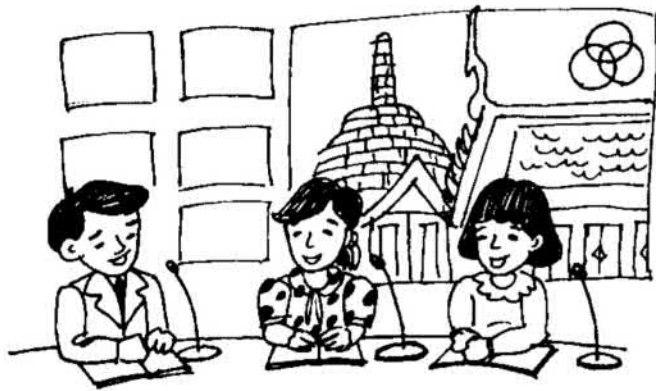
๑.๙ การใช้คำหรือสำนวนไม่สุภาพ พบว่าผู้เขียนข่าวใช้คำหรือสำนวนเป็น
ภาษาพูด ใช้คำหยาบและใช้คำหรือสำนวนสแลงที่ไม่สุภาพ ลักษณะความบกพร่อง
ชนิดนี้พบมากที่สุดจำนวน ๑๐๔ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ และข้อบก
พร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓, ๕, ๙ คือจำนวน ๗๕ ครั้ง เช่น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความไม่เอาไหนทำให้งานล่าช้า (ควรแก้เป็น ขาด

ความรับผิดชอบ)

วัยรุ่นจอมซ่าส์ทั้งหลายพากันเข้าไปเดินดิสโก้ (ควรแก้เป็น วัยรุ่นทั้งหลาย...)

๑.๑๐ ในการใช้คำราชาศัพท์ พบว่าผู้เขียนข่าวใช้คำนาม สรรพนาม คำกริยา
และใช้สำนวนเฉพาะที่เป็นราชาศัพท์อย่างไม่ถูกต้อง ความบกพร่องชนิดนี้พบมากที่สุด
จำนวน ๔๗ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ ข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุด
ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ จำนวน ๒๔ ครั้ง

๒. ความบกพร่องในการวางตำแหน่งคำหรือข้อความ

พบลักษณะความบกพร่องนี้มากที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ จำนวน ๓๐๗ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๖ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ จำนวน ๑๖๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๕ ของความบกพร่องทั้งหมดแต่ละสถานีโทรทัศน์ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

๒.๑ การเรียงคำผิดตำแหน่ง พบว่าผู้เขียนข่าวเรียงคำขยาย คำปฏิเสธ และคำเชื่อมผิดตำแหน่งที่ควรจะเป็น คือพบมากที่สุดจำนวน ๗๖ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๓ และ ๔ จำนวน ๗๐ ครั้ง เช่น

กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมศิลปากรได้จัดการปั้นหุ่นพระบรมรูปขึ้น
(ควรแก้เป็น กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการปั้นหุ่น
พระบรมรูปขึ้น)

๒.๒ การวางกลุ่มคำผิดตำแหน่ง พบว่าผู้เขียนข่าวเรียงลำดับกลุ่มคำที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน และที่ทำหน้าที่ต่างกันผิดตำแหน่งที่ควรจะเป็น ความบกพร่องนี้พบมากที่สุดจำนวน ๑๔๓ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ คือจำนวน ๕๔ ครั้ง เช่น

เมื่อวันศุกร์ได้เกิดระเบิดขึ้นในรถยนต์ที่เมืองนิวกาสเซล (ควรแก้เป็น เมื่อ
วันศุกร์ รถยนต์ที่เมืองนิวกาสเซลได้เกิดระเบิดขึ้น)

๒.๓ การเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง พบว่าผู้เขียนข่าวเว้นวรรคตอนในที่ที่ไม่ควรเว้นและไม่เว้นวรรคตอนในที่ที่ควรเว้น ความบกพร่องนี้พบมากที่สุดจำนวน ๘๘ ครั้ง ในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๕ และข้อบกพร่องนี้พบน้อยที่สุดในข่าวของสถานีโทรทัศน์สีช่อง ๗ คือ มีจำนวน ๓๓ ครั้ง เช่น

รัฐบาลพรรคโซเชี่ยลลิสต์ของประธานาธิบดี มิตเตอร์รองค์ ได้ให้คำมั่น

สัญญาว่าจะมีแผนการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางด้านเศรษฐกิจ

สรุปข้อบกพร่องในการใช้ภาษา

การใช้ภาษาของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์มีข้อบกพร่องคิดเป็นร้อยละของข้อ

บกพร่องทั้งหมดแต่ละสถานีโทรทัศน์ดังต่อไปนี้

๑. สถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๓, ๕

ข้อบกพร่องด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒๔ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๖ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๗ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๑ ข้อบกพร่องด้านการวางตำแหน่งคำหรือข้อความคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๖ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๘ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๗.๔๒ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๓.๑๖

๒. สถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๕

ข้อบกพร่องในด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖๔ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๔ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๗ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๓ ข้อบกพร่องด้านการวางตำแหน่งคำหรือข้อความคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๖ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๘.๕๑ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๐ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๕.๔๕

๓. สถานีโทรทัศน์สี่ช่อง ๓

ข้อบกพร่องด้านการใช้คำหรือสำนวนหรือข้อความคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๒๒ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๑๕ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๕ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๗.๔๒

ข้อบกพร่องทางด้านการวางตำแหน่งคำหรือกลุ่มคำคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๘ แยกเป็นข้อบกพร่องของข่าวในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๐ ข่าวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๕.๑๖ ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ ๓.๗๒

สาเหตุของข้อบกพร่อง

จากลักษณะความบกพร่องที่เกิดขึ้นนั้น พอจะสรุปได้ว่ามีสาเหตุ ๓ ประการคือ

ประการที่หนึ่ง ผู้เขียนข่าวไม่รู้ระเบียบภาษาดีพอ ไม่รู้ความหมายของคำ

และวิธีใช้คำให้เข้ากับบริบท

ประการที่สอง ลักษณะของภาษาที่ดีสื่อความหมายได้ กับภาษาที่บกพร่องมีส่วนคล้ายกันมาก เช่น รูปคำ และความหมายของคำซึ่งคล้ายกันมาก และการที่ต้องใช้เวลาอย่างรวดเร็วในการเขียนข่าววันต่อวัน จึงทำให้เกิดข้อบกพร่องได้ง่ายขึ้น

ประการที่สาม ความบกพร่องส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของภาษาอังกฤษหรือโครงสร้างทางไวยากรณ์อังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ๒ ประการคือ

๑. ควรมีการวิจัยในเรื่องที่มีลักษณะเดียวกันนี้กับงานเขียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา หรือระดับอาชีวศึกษา หรือระดับฝึกหัดครู เพื่อศึกษาว่างานเขียนนั้นมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยอย่างไรบ้าง เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

๒. ควรมีการวิจัยในเรื่องที่มีลักษณะเดียวกันนี้กับสื่อมวลชนแขนงอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และวิเคราะห์ภาษาจากข้อมูลต่าง ๆ กัน เช่น ภาษาจากบทโฆษณา ภาษาจากบทละครวิทยุ ภาษาจากบทละครโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าการใช้ภาษานั้นมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องภาษาต่อไป

การใช้ภาษาให้ถูกต้อง และแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษามีใช่เป็นภาระของคนใดคนหนึ่ง หากแต่เป็นภาระที่คนไทยทุกคนพึงตระหนัก เห็นความสำคัญและร่วมมือร่วมใจกันพิจารณาแก้ไขเพื่อจรรโลงภาษาของชาติให้ดำรงอยู่ตลอดไป

ลักษณะภาษาไทย ในงานแปลทางวิชาการ*

จงจิต นิมมานนรเทพ

การแปล คือการถ่ายทอดภาษาจากภาษาหนึ่งมาสู่อีกภาษาหนึ่ง ความยากของการแปลอยู่ที่ผู้แปลต้องสามารถใช้ภาษาสื่อสารให้ผู้อ่านเห็นภาพตรงกับภาพเดิมให้มากที่สุด งานวิจัยเรื่อง **ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ** ได้ให้สาระความรู้เกี่ยวกับการแปลไว้ละเอียดมากพอที่ผู้สนใจจะศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งการอ่านและการเขียน นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างข้อความแปลที่ผู้วิจัยได้ยกมาอ้างประกอบคำอธิบายให้เห็นชัดเจนอีกด้วย

* หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กรุงเทพมหานคร รายงานจาก **นันทวัน ผลฉาย**. “ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.

หากจะมีผู้ถามว่า หนังสือแปลเป็นหนังสือที่อ่านยากจริงหรือ

คำตอบก็คือ ความยากหรือง่ายนั้นขึ้นอยู่กับผู้แปลว่าใช้ภาษาไทยถ่ายทอดออกมาได้ดีเพียงไร อย่างไรก็ตาม งานแปลบางอย่างจำเป็นต้องรักษาเนื้อหาและข้อเท็จจริงให้ตรงตามต้นฉบับเดิม เช่น งานแปลทางวิชาการ เพราะสิ่งที่แปลออกมานี้จะต้องรักษาความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนตามต้นฉบับให้มากที่สุด ส่วนการใช้ภาษาจะสละสลวยน่าอ่านเพียงไรนั้น ความสำคัญยังเป็นรอง ต่างกับงานแปลประเภทบันเทิงคดีที่สามารถยืดหยุ่นเรื่องเนื้อหาสาระได้บ้าง เพราะฉะนั้นการแปลผลงานทางวิชาการให้น่าอ่านจึงเป็นเรื่องยากกว่างานแปลทางบันเทิงคดี

นันทวัน ผลฉาย ได้ทำผลงานวิจัยเรื่อง “ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุนทรียศาสตร์มหานิเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพา ทองสว่าง เป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากงานแปลทางวิชาการ ๒ เรื่อง คือ งานแปลของสุนทร โคตรบรรเทา เรื่อง การศึกษาปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนากับงานแปลของ ปราณี วงษ์เทศ เรื่อง นครวัด ผู้วิจัยได้ศึกษาความแตกต่างของการใช้ถ้อยคำระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย โดยวิเคราะห์ทั้งถ้อยคำ ข้อความ ประโยค และโครงสร้างของประโยคที่เป็นประโยคเน้นกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้ มีประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้สนใจงานแปลหนังสือ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้นำเสนอสิ่งที่เห็นทฤษฎีความรู้เกี่ยวกับการแปล ได้แก่ การแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบเอาความ ผู้อ่านจะสามารถนำแนวคิดและความรู้ไปปรับใช้เมื่อจำเป็นต้องทำงานแปลในด้านประโยชน์ทั่วไปนั้น ผู้อ่านจะเข้าใจปัญหาของผู้แปลที่ต้องปรับเปลี่ยนถ้อยคำเพื่อให้สอดคล้องกับความเข้าใจของผู้อ่าน ตลอดจนได้สังเกตเห็นภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม

ผู้วิจัยบอกจุดมุ่งหมายในการศึกษาเรื่องนี้ว่า มีจุดมุ่งหมาย ๒ ประการคือ เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของลักษณะภาษาที่แตกต่างกันที่มีผลต่อกระบวนการแปล กับเพื่อศึกษาถึงลักษณะภาษาไทยที่ใช้ในงานแปลจากภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะภาษาที่แตกต่างกัน คือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เน้นประโยคแต่ภาษาไทยเป็นภาษาที่เน้นข้อความ นั้น มีอิทธิพลต่อกระบวนการแปล เพราะลักษณะของภาษาทั้งสองต่างก็มีอิทธิพลต่อบทแปลในภาษาไทยทั้งสิ้น

ลักษณะการเชื่อมโยงข้อความที่พบในงานที่นำมาเป็นข้อมูลเพื่อศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า

- ๑) มีการละประธานซึ่งปรากฏรูปในต้นฉบับภาษาอังกฤษในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

They threw themselves in front of him and attacked the Chams who pushed forward in great numbers.

แต่ในภาษาไทยจะละประธาน "They" โดยแปลว่า "ทั้งคู่เสี่ยงออกหน้าบุกเข้าไปยังเบื้องพระพักตร์ และต่อสู้กับพวกจามซึ่งยกพลเพิ่มเข้ามามากมาย"

นอกจากนี้ในการแปลถ่ายทอดออกเป็นภาษาไทยนั้น ผู้แปลยังละคำสรรพนามหรือใช้สรรพนามแทนนามวลีก็มี เช่น

No wonder then that **they** suffer from educated unemployment.

แปลเป็นไทยว่า

ดังนั้นจึงไม่เป็นที่แปลกใจว่า ทำไมจึงประสบปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษา

- ๒) มีการใช้คำอ้างอิง และ/หรือคำสรรพนามที่แตกต่างไปจากภาษาในต้นฉบับที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ การใช้คำนามแปลคำสรรพนาม หรือถ่ายทอดความในคำสรรพนามออกมาเป็นคำนาม ซึ่งลักษณะการโยงความดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้แปลต้องถ่ายทอดความในระดับข้อความ เพราะในการเลือกใช้คำนามแปลคำสรรพนามนั้น ผู้แปลต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของประโยคต่าง ๆ ด้วย เช่น

All we need to say here is that if the structure of wages and salaries in an economy is a matter merely of social conventions, it will affect the piece of steel as much as it does the economic returns to education ;...

แปลเป็นไทยว่า

สิ่งที่เราต้องการกล่าวในบทนี้คือ ถ้าโครงสร้างของค่าจ้างและเงินเดือนในระบบเศรษฐกิจหนึ่งเป็นเพียงสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น โครงสร้างนี้คงจะมีผลกระทบต่อราคาของเหล็กกล้ามากเท่ากับค่าการได้คืนมาทางเศรษฐกิจของการศึกษาเช่นเดียวกัน...

In a long and complex attempt to evaluate these courses, **he** reaches the general conclusion that **they** are effective in most courses...

แปลเป็นไทยว่า

จากการประเมินหลักสูตรที่ต้องใช้เวลานานและซับซ้อนมากนัก แมคเคล-แลนค์ ได้ข้อสรุปทั่วไปว่าหลักสูตรเช่นนี้...

- ๓) มีการใช้ประโยคเน้นหัวข้อ แม้ว่าจะไม่ปรากฏในประโยคต้นฉบับ เช่น

On the supply side, there are still further imperfections...

แปลเป็นไทยว่า

ในด้านการผลิตหรือด้านอุปทานนั้น ยังมีความไม่สมบูรณ์ต่อไปอีก...

This error has led to another which is even more false in its ramifications...

แปลเป็นไทยว่า

ความผิดพลาดข้อนี้ ยังนำไปสู่ความผิดพลาดอีกข้อหนึ่งซึ่งมีนัยเป็นเท็จ ยิ่งกว่าข้อแรก...

ในฐานะเป็นบทแปลจากภาษาอังกฤษ ลักษณะภาษาไทยที่ปรากฏก็แตกต่างไปจากลักษณะภาษาไทยทั่วไป คือ ใช้คำบุพบทด้วยความถี่ที่สูงกว่าภาษาไทยทั่วไป เช่น

ใช้นามวลี “การ” ซ้อน โดยมีคำว่า “ของ” เป็นคำเชื่อมด้วยความถี่ที่สูงกว่าภาษาไทยทั่วไป ทำให้ประโยคมีความยาวมากกว่าภาษาไทยทั่วไป

ใช้วิเศษณ์วลี “โดย” ด้วยความถี่ที่สูงกว่าภาษาไทยทั่วไป

ใช้ประโยคกรรมในรูปแบบเดียวกันกับประโยคความรวมในภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง

The country **was divided** in two : Cambodia of the land to the north ;
and Cambodia of the sea to the south.

แปลเป็นไทยว่า

ประเทศได้ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ กัมพูชาบก ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือ
และกัมพูชาน้ำ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้

นอกจากนี้ยังมีการใช้ประโยคกรรมหลังกริยา “ได้รับ” เช่น ได้รับแรงบันดาลใจ ได้รับการตีพิมพ์ ได้รับการกำหนดอายุ ได้รับการอุดหนุน ฯลฯ

ผลการสำรวจการแปลประโยคกรรมสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยคกรรมในภาษาไทยและทัศนคติของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อการใช้ประโยคกรรม กล่าวคือ มีการแปลประโยคกรรมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยถึง ๖ รูปแบบด้วยกัน ซึ่งรวมทั้งรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วในภาษาไทย การใช้รูปแบบใหม่ตามรูปแบบกรรมของภาษาอังกฤษ

และการเปลี่ยนแปลงประโยคกรรมในรูปแบบภาษาอังกฤษ การเรียงแสดงให้เห็นว่า ผู้แปลยังไม่คุ้นเคยหรือไม่ปรารถนาจะใช้ประโยคกรรมให้เหมือนภาษาอังกฤษ แต่การที่ผู้แปลใช้ประโยคกรรมแบบภาษาอังกฤษบ่อยครั้งเพราะหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็แสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยคกรรมเกิดขึ้นแล้วในภาษาไทย

จุดเด่นของงานวิจัยเรื่องนี้คือ การชี้ให้เห็นปัญหาและจุดอ่อนของการแปล ถ่ายทอดจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย ผู้อ่านสามารถนำความรู้มาพัฒนางานแปลของตนเอง ตลอดจนเข้าใจวิธีรับสารจากงานแปลได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เห็นความจำเป็นที่คนไทยจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจหลักภาษา อันเป็นพื้นฐานการใช้ถ้อยคำให้ถูกต้อง โดยเฉพาะการใช้คำสรรพนามในภาษาไทยนั้นมีความละเอียดแตกต่างจากภาษาอังกฤษมาก ถ้าผู้แปลอ่อนความรู้เรื่องการใช้สรรพนามให้เหมาะสมแล้ว งานแปลนั้นจะด้อยคุณค่าอย่างน่าเสียดาย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างเรื่องกริยาเขียน ข้อความในเรื่องการใช้คำบุพบทซึ่งในภาษาอังกฤษจะขาดไม่ได้ แต่ในภาษาไทยนั้นการละคำบุพบทดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยชี้ให้เห็นก็คือ การใช้ประโยคเน้นกรรม ซึ่งในภาษาไทยเราไม่นิยมแต่ในภาษาอังกฤษเป็นเรื่องปกติ เพราะฉะนั้นเมื่อผู้แปล ต้องพยายามรักษาสาระแต่ให้สอดคล้องกับค่านิยมในการใช้ภาษาไทยแล้วผู้อ่านจะเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ยากนักที่ใครจะทำงานแปลให้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยได้แยกแยะให้เห็นว่าการแปลผลงานทางวิชาการจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยนั้นทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในภาษาไทยมาก โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงเรื่องรูปประโยคกรรม ปัจจุบันได้นำวิธีสร้างประโยคกรรมมาใช้ถึง ๖ รูปแบบ ซึ่งรวมทั้งที่มีใช้อยู่เดิมในภาษาไทยจนเป็นที่ยอมรับแล้ว กับอีกหลายรูปแบบใหม่ตามประโยคกรรมของภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้แสดงข้อคิดเห็นว่า การพยายามหลีกเลี่ยงการแปลโดยใช้ประโยคกรรมแต่ก็ยังหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้แปลยังไม่คุ้นเคยหรือยังไม่ปรารถนาจะใช้ประโยคกรรมเหมือนในภาษาอังกฤษ แต่การที่ผู้แปลยังต้องใช้ประโยคกรรมตามรูปแบบภาษาอังกฤษอยู่บ่อยครั้งก็แสดงให้เห็นว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยคกรรมขึ้นแล้วในภาษาไทย

ถ้าท่านได้ศึกษางานวิจัยเรื่องนี้อย่างละเอียดแล้ว ท่านจะเข้าใจดีว่าเราใช้ภาษาอย่างไรในงานแปล แล้วท่านก็จะสามารถอ่านงานแปลทางวิชาการได้อย่างเป็นสุข และสามารถรับสารัตถะที่ได้จากงานแปลนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

รายชื่อเอกสารงานวิจัยที่ใช้ประกอบการเขียนบทความ

- จำนง วิบูลย์ศรี และดวงทิพย์ วรพันธุ์. “ภาษากับมวลชน : วิวัฒนาการของภาษาเพื่อการเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย”, รายงานผลการวิจัย เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองลายสือไทยครบ ๗๐๐ ปี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.
- นันทวัน ผลฉาย. “ลักษณะภาษาไทยในงานแปลทางวิชาการ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒.
- นันทา อาจแย้มสรวล. “การศึกษาลักษณะภาษาในวารสารเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. ๒๕๒๕”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- แน่งน้อย บุญเนตร. “คำคะนองในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ - ๒๕๒๕”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙.
- พัชรี หันตริสิงห์. “การศึกษาวเคราะห์การใช้ภาษาไทยในวารสารการศึกษา”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๑.
- วรรณฉวี อุคมสวัสดิ์. “การศึกษาข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของการเสนอข่าวทางโทรทัศน์”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗.
- ศรีจันทร์ วิชาตรง. “การศึกษาวเคราะห์ลักษณะภาษาไทยที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ - ๒๕๒๑”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์สิทธิ์ ลิ้มกุลาคมน์. “กลวิธีการใช้คำในภาษาโฆษณาภาษาไทยทางโทรทัศน์และนิตยสารไทย”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- สุชาดา เทวะผลิน. “คำสแลงในภาษาไทยจากหนังสือพิมพ์รายวัน”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

อธิบดีกรมวิชาการ

(นางเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

รองอธิบดีกรมวิชาการ

(นายสมาน ชาทิยานนท์)

ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย

(นางสาวสมพร จารุณี)

บรรณาธิการ

นางจรรูดี ผลไธการ

นางบุษบา ประภาสพงศ์

นางปราณี บุญชุ่ม

ภาพปก

นายชูเกียรติ เกิดอุดม

ภาพประกอบ

นายนิยม กันตะโอภาส และคณะ

ออกแบบ

นายนิยม กันตะโอภาส และคณะ

